KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 17.7.2002
KOM(2002) 401 endelig

2002/0165 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE

om etablering af et program, der skal øge kvaliteten af de videregående uddannelser og fremme den mellemfolkelige forståelse gennem samarbejde med tredjelande (Erasmus World) (2004-2008)

(fremsat af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. INDLEDNING

Nærværende forslag bygger på udgangspunkt i artikel 149 i traktaten, hvori det anføres, at "Fællesskabet og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande...." med det formål at bidrage til udviklingen af uddannelse af høj kvalitet i Europa.

Denne bestemmelse skal ses i lyset af en række udviklinger. For det første kan nævnes konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon den 24. marts 2000, hvor det blev understreget, at Den Europæiske Union står over for en helt ny situation, som den må forholde sig til, som følge af globaliseringen og de udfordringer, som en ny videnbaseret økonomi frembyder.

I en sådan globaliseringstid, der er præget af indbyrdes afhængighed, kan medlemsstaternes og Det Europæiske Fællesskabs reaktion på nye behov inden for videregående uddannelse ikke kun begrænses til de geografiske grænser for Den Europæiske Union eller til et bredere Europa.

For det andet anførte medlemsstaternes undervisningsministre samt undervisningsministrene fra 14 andre europæiske lande i Bologna-erklæringen (19. juni 1999), at det er nødvendigt at sørge for, at de europæiske videregående uddannelsessystemer får en attraktiv profil internationalt set, der harmonerer med Europas betydningsfulde kulturelle og videnskabelige præstationer.

Endvidere understregede de europæiske ministre med ansvar for videregående uddannelse på mødet i Prag (19. maj 2001) *bl.a.* betydningen af at gøre videregående uddannelser i Europa mere attraktive for studerende fra Europa og fra andre dele af verden.

Yderligere bør det potentiale, som ligger i de videregående uddannelsesinstitutioners bidrag til udviklingen af et videnbaseret Europa, udnyttes yderligere, for så vidt angår synergieffekterne mellem det europæiske område for videregående uddannelse og det europæiske forskningsrum.

For det tredje tager nærværende forslag hensyn til den politiske udvikling på internationalt plan. Det gælder især konklusionerne fra G8-undervisningsministrenes møde i Tokyo i marts 2000, der opfordrede nationerne til yderligere at samarbejde i deres bestræbelser på at finde løsninger på de nye udfordringer, som uddannelsessektoren står overfor, og det gælder konklusionerne fra topmødet i juni 2002 i Kananaskis mellem statscheferne fra G8-landene, hvor der blev vedtaget et nyt partnerskab for udviklingen i Afrika. Forslaget tager også hensyn til de politikker, der vedtages af hovedaktørerne andre steder som svar på globaliseringen af de videregående uddannelser, f.eks. USA, Canada og Australien.

Forslaget er en følge af meddelelsen fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om styrkelse af samarbejdet med tredjelande inden for de videregående uddannelser, der blev vedtaget den 18.07.2001 (KOM(2001) 385).

Lige som meddelelsen afspejler forslaget *bl.a.* resultaterne af en undersøgelse , der blev udført mellem februar og maj 2000 af "Academic Co-operation Association" med titlen "The

Globalisation of Education and Training: Recommendations for a coherent response from the European Union”[1].

Forslaget bygger på de drøftelser og konklusioner, som Europa-Parlamentet og Rådet har ført og vedtaget. Drøftelserne afslørede bred enighed om analysen i meddelelserne med hensyn til de overordnede målsætninger, som Det Europæiske Fællesskab bør stræbe efter i sit samarbejde med tredjelande inden for de videregående uddannelser, og om behovet for et nyt fællesskabsværktøj, der skal medvirke til at opnå disse.

Forslaget skal også ses på baggrund af den nye meddelelse fra Kommissionen "Forslag til et nyt EU"[2], der er Kommissionens indledende og overordnede bidrag til debatten om det fremtidige Europa, og som udpeger uddannelse som et af de politikområder, der fremmer vore økonomiers og virksomheders konkurrencedygtighed, og som det er nødvendigt at udvikle for at styrke et videnbaseret Europa.

Sideløbende med de institutionelle drøftelser afholdt Kommissionen en række bilaterale debatmøder med deltagelse af et repræsentativt udsnit af større organisationer, der aktivt er involveret i internationale opsøgende uddannelsesaktiviteter i medlemsstaterne (British Council, DAAD, EduFrance og ACA). Formålet med disse møder var at drøfte og afprøve gyldigheden af konkrete former for foranstaltninger, der er foreslået i meddelelsen (f.eks. hvilken form for tilbud en videregående uddannelse i Europa skal have og hvordan de videregående uddannelser skal fremmes internationalt). Disse debatmøder bidrog til at afgøre valget af foranstaltninger i forslaget.

Ud fra ovennævnte udarbejdede Kommissionen et arbejdspapir, der på baggrund af de allerede udpegede målsætninger detaljeret beskrev de gennemførelsesmekanismer og resultater, som kunne anvendes til at opnå disse målsætninger. Papiret blev forelagt et ekspertpanel bestående af eksterne eksperter inden for videregående uddannelse, der bekræftede fremgangsmådens gyldighed og gav værdifuld rådgivning om en række konkrete aspekter af de foreslåede gennemførelsesmekanismer.

Endelig fandt forberedelsen af det nuværende initiativ sted på baggrund af det nye skub, som Europa-Kommissionen har sat i dialogen mellem befolkningsgrupper og kulturer ved at placere det blandt sine øverste politiske prioriteter og ud fra anerkendelsen af det potentielle samarbejde inden for videregående uddannelse gennem fremme af forståelse og tolerance.

2. UDFORDRINGER OG BEHOV SOM FØLGE AF INTERNATIONALISERINGEN AF DE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

De videregående uddannelser oplever en stigende internationalisering[3] som svar på globaliseringsprocessen.[4] Artikel 149, stk. 3, i EF-traktaten fastsætter, at "Fællesskabet og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande..." med det formål at bidrage til udviklingen af uddannelse af høj kvalitet i Europa. I forbindelse med udviklingen af de videregående uddannelsessystemer skal Fællesskabet derfor søge at forberede borgerne og

---

1 Dr. Sybille Reichter, Bernd Wächter, 2000. http:/europa.eu.int/comm/education/ec-usa/usa.html

2 KOM(2002)247 endelig af 22.5.2002.

3 "The process of systematic integration of an international dimension into the teaching, research and public service function of a higher education institution", Wächter, 1999.

4 De kraftige ændringer i det økonomiske, sociale, politiske og kulturelle miljø, der er opstået som følge af den globale konkurrence, markedernes integration, de stadig tættere kommunikationsnetværk, informationsstrømme og mobilitet, van Damme, 1999.

arbejdsstyrken på et globalt miljø ved at indarbejde den internationale dimension på passende og effektiv vis.

Fællesskabets uddannelsesprogrammer, og især Erasmus-programmet, har haft stor betydning med hensyn til at sætte skub i det internationale samarbejde mellem de europæiske højere læreanstalter. De konkurrencemæssige fordele, som de europæiske højere læreanstalter har opnået gennem deres engagement i Erasmus-programmet, såsom erfaring med spørgsmål om anerkendelse af studieperioder i udlandet, gensidig åbenhed med hensyn til vidt forskellige uddannelsessystemer, lærernes mobilitet og fælles udarbejdelse af læseplaner, er imidlertid endnu ikke helt udnyttet.

Mens Det Europæiske Fællesskab især fokuserer på de behov, der gør sig gældende for de europæiske borgere og de europæiske videregående uddannelsessystemer, er det klart, at der over hele verden er en tilsvarende opmærksomhed, for så vidt angår de udfordringer, der opstår i forbindelse med globalisering. Antallet af studerende, der bevæger sig frit, og som søger en international uddannelse i dag, er større end nogensinde[5]. Europas forholdsmæssige fordele kan udnyttes til at opfylde behovene hos de tredjelandsstuderende, der søger specialiserede eller avancerede uddannelser, der ikke findes i deres egne lande.

I dag tager størstedelen af de internationale udvekslingsstuderende til USA (547 867 internationale studerende i 2000/2001).[6] Der findes i Europa et klart misforhold i strømmen af internationale studerende, idet mere end 3/4 af de ca. 400 000 studerende fra ikke-europæiske lande, der studerer i EU, tager til UK, Frankrig og Tyskland.[7] Videregående uddannelsesinstitutioner i Europa har hidtil ikke formået at kombinere individuel styrke, uddannelsesmæssig forskellighed og bred erfaring i netværksarbejde og udbyde specielt europæiske uddannelser af international kvalitet, der ville gøre det muligt både at udnytte fordelene ved international mobilitet mest muligt samtidig med, at disse i større omfang ville blive fordelt inden for EU og partnerlandene.

De videregående uddannelser spiller en afgørende rolle, når det handler om at styrke innovation og økonomisk vækst og forøge beskæftigelsen og produktiviteten. Deres potentielt positive indvirkninger kan yderligere øges, hvis de medfører, at højt kvalificerede mobile menneskelige ressourcer får adgang til arbejdsmarkedet.

Hvis de videregående uddannelser i Europa skal forblive på forkant med udviklingen, bør institutionerne søge at etablere samarbejde med de uddannelsesinstitutioner i tredjelande, der har nået et udviklingstrin på linje med det, der gælder for de europæiske uddannelsesinstitutioner. Mange tredjelande ser potentielle fordele ved systematisk samarbejde med videregående uddannelsesinstitutioner i Europa, særligt inden for multilaterale netværk med deltagelse af institutioner fra mere end én medlemsstat. Et sådant samarbejde øger værdien af bilaterale uddannelsesaftaler med enkelte medlemsstater. Derfor nævnes uddannelse i næsten alle aftaler mellem Den Europæiske Union og tredjelandene som et potentielt samarbejdsområde. Alle lande har brug for, at deres bedst uddannede borgere får international erfaring.

---

5 Antallet af udenlandske studerende i OECD-landene var på 1,41 mio. i 1999, mod 1,3 mio. i 1998 (kilde: OECD Trade in Educational Services: Trends and Emerging Issues, Kurt Larsen, John P. Martin, og Rosemary Morris, maj 2002 revideret udgave). I 2000/2001 var der 547 867 udenlandske studerende i USA. Dette tal er en stigning på 6,4 % i forhold til det foregående akademiske år og er den største årlige stigning siden 1980.

6 Kilde: Opendoors (http://www.opendoorsweb.org/)

7 Kilde: UNESCO Statistical yearbook 1998 chapter 3.14: "Education at the third level: foreign students by country of origin, in the 50 major host countries"

Europas status som ekspertisecenter inden for læring forstås eller påskønnes ikke altid af de højere læreanstalter i tredjelande eller af studerende, der ønsker en international uddannelse. En af grundene hertil er manglen på en identitet, for så vidt angår de videregående uddannelser i Europa. En anden faktor er manglen på gennemskuelighed i forbindelse med de procedurer, der skal sikre kvaliteten. Hvis vi skal forbedre de højere læreanstalters attraktive profil, kræves der en høj kvalitet, som er internationalt anerkendt.

Sagt på en anden måde afhænger Europas politiske og handelsmæssige succes på verdensplan af, om fremtidens beslutningstagere i tredjelandene får en bedre forståelse af og stifter nærmere bekendtskab med Europa.

I kølvandet på den anden verdenskrig forstod den amerikanske senator J. William Fulbright betydningen af akademisk udveksling som et middel til forbedring af den gensidige mellemfolkelige forståelse. Mere end 50 år senere har Fulbright-programmet vist sin værdi som *det* førende amerikanske program inden for international uddannelse og mellemfolkelig dialog. Fulbright-programmet har også bidraget i betragtelig grad til at øge den attraktive profil for de videregående uddannelser i USA for studerende og akademikere fra hele verden. Derudover har det medvirket til at øge kvaliteten af de videregående uddannelser i USA og har tilskyndet de enkelte amerikanske højere læreanstalter til at udvikle stadigt bedre og stærkere internationale tjenester og mere opsøgende aktiviteter, og dermed er de blevet mere attraktive generelt set blandt de studerende.

Mange af de spørgsmål, der opstår som følge af en internationalisering af de videregående uddannelser, kan bedst behandles på nationalt plan (fremme af proaktiv internationalisering hos de enkelte højere læreanstalter, herunder udvikling af tjenester for studerende, fremstød, internationalt orienterede læseplaner, osv.) eller på regeringsplan (tilnærmelse af strukturerne for de forskellige akademiske grader, mere åbne mekanismer til sikring af kvaliteten). Nogle spørgsmål kan behandles som led i de gældende fællesskabsprogrammer og -foranstaltninger (f.eks. Socrates og Erasmus) eller gennem nye redskaber ud over dette forslag (f.eks. adgangsbetingelser for statsborgere fra tredjelande, der ønsker at følge et studium).

Formålet med nærværende forslag er at komplementere bestræbelserne på nationalt og mellemstatsligt plan med en effektiv indsats, der begrænses til de områder, hvor konkrete behov kræver det. Af ovenstående analyse fremgår det, at Det Europæiske Fællesskabs intervention kan være et virksomt middel til at tackle og løse:

– Vanskeligheden ved at udnytte de europæiske højere læreanstalters forholdsmæssige fordele, når der skal udvikles et reelt og attraktivt tilbud om videregående uddannelse, især på det postgraduate niveau både for uddannelse og forskning, løses ved at yde støtte til de europæiske højere læreanstalters samarbejdsbestræbelser i den forbindelse.

– Manglen på en klar og tydelig europæisk identitet for de videregående uddannelser løses ved at støtte udviklingen af en europæisk profil for de videregående uddannelser.

– Manglen på "prestigeprodukter", som f.eks. to akademiske grader på det postgraduate niveau, på trods af en lang tradition for multilaterale netværk og samarbejde, løses ved at etablere en EU-betegnelse for fælles postgraduate studier af høj kvalitet.

– Den voksende skævvridning i tilstrømningen af tredjelandsstuderende, der hovedsageligt tager til et begrænset antal medlemsstater, løses ved at tilskynde til samarbejde blandt de videregående uddannelsesinstitutioner fra disse lande og andre medlemsstater og ved at etablere en EU-studiestipendieordning.

– Tendensen går i retning af, at de bedste studerende og akademikere på det postgraduate niveau, der ønsker en international uddannelse og erfaring, tager til USA. Risikoen for Europas politiske og handelsmæssige succes i verden på grund af manglende forståelse for og forbindelser til Europa blandt de fremtidige beslutningstagere i tredjelande og faren for at miste de forholdsmæssige fordele inden for de videregående uddannelser som følge af Europas forringede tiltrækningskraft med hensyn til de bedste akademikere, løses ved at etablere en studiestipendieordning under Det Europæiske Fællesskab, der skal tiltrække de bedste og dygtigste blandt tredjelandsstuderende på det postgraduate niveau, der ønsker en international uddannelse.

– Risikoen for at gøre kløften i den mellemfolkelige forståelse dybere mellem den europæiske og andre kulturer løses ved at fremme udveksling af studerende og akademikere mellem Europa og resten af verden.

– Den utilstrækkelige udvikling af strukturelle ordninger, der skal fremme brobygning mellem europæiske netværk og videregående uddannelsesekspertise i tredjelande, og den utilstrækkelige udvikling af mobilitet ud over Europas grænser for europæiske studerende og akademikere som led i et europæisk *studieforløb* løses ved at støtte struktureret samarbejde mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Europa og i tredjelande.

– Manglen på koordineret handling på EU-plan, der skal gøre Europa mere attraktivt, *herunder* manglen på mekanismer, der skal sørge for internationalt samarbejde om sikring af kvaliteten og tjenester for studerende, hvilket medfører risici for studerende som forbrugere af internationale mobilitetsprodukter, løses ved at støtte samarbejde mellem organisationer, der er kompetente og/eller aktive på disse områder.

På lang sigt vil manglen på intervention fra Fællesskabet betyde, at disse problemer bliver ved med at eksistere, og at behovene for en løsning sandsynligvis stiger.

3. MÅLSÆTNINGERNE MED KOMMISSIONENS FORSLAG

3.1. Generelle målsætninger

Programmets overordnede mål er at bidrage til et højt uddannelsesniveau i Den Europæiske Union, især ved at fremme samarbejdet med tredjelande. Den langsigtede indvirkning, som ønskes med dette forslag, er for det første at forberede borgerne i Europa, men også i andre partnerlande, på at bo og arbejde i et globalt og videnbaseret samfund. For det andet skal forslaget sikre Europas position som ekspertisecenter for videregående uddannelser og dermed sikre, at de videregående uddannelser i Europa bliver gjort mere attraktive over hele verden. For det tredje søger forslaget gennem udvekslinger af personer og strukturelt samarbejde, der fokuserer på unge med potentiale inden for fremtidige lederevner i samfundet, at forbedre den gensidige forståelse mellem befolkninger og kulturer og således bidrage til verdensfreden og stabiliteten og til Europas berettigede forventninger om at spille en rolle som hovedaktør i international sammenhæng. I bestræbelserne for at opnå dette mål

skal Fællesskabet også søge at forbedre forbindelserne mellem de videregående uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet.

3.2. Specifikke målsætninger

For at opnå disse overordnede målsætninger kan de direkte og kortsigtede virkninger, som programmet søger at opnå, inddeles som følger:

– etablering af et nyt og klart europæisk tilbud om videregående uddannelse, der vil være attraktivt både inden for Den Europæiske Union og ud over dennes grænser

– en øget profil, mere synlighed samt forbedret adgang, for så vidt angår europæisk uddannelse

– en større international interesse og flere konkrete muligheder for at erhverve europæiske kvalifikationer og/eller erfaring blandt højt kvalificerede studerende med en akademisk grad og akademikere fra hele verden.

– et mere struktureret samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab og institutioner fra tredjelande og en større mobilitet ud over EUs grænser som led i de europæiske studieprogrammer.

3.3. Operationelle målsætninger

Fællesskabet vil gennem indkaldelser af forslag som led i programmet yde finansiel støtte med henblik på at etablere:

– Den Europæiske Unions masteruddannelser (udvalgt for en femårig periode i henhold til en nem årlig fornyelsesprocedure ud fra en rapportering om de opnåede fremskridt), der involverer mindst tre videregående uddannelsesinstitutioner fra tre forskellige medlemsstater, og som fører til to eller flere akademiske grader.

  Det er et udtryk for et bevidst valg at koncentrere sig om det postgraduate niveau, hvilket hovedsageligt skyldes:

  a) Faktorer som *f.eks.* de akademiske graders struktur, læseplanernes kompleksitet og anvendelsen af sprog; uddannelser på bachelorniveau giver mulighed for meget mindre fleksibilitet end uddannelser på det postgraduate niveau, for så vidt angår udviklingen af europæiske prestigeprodukter, dvs. fælles europæiske programmer, der fører til to akademiske grader.

  b) Fællesskabet kan ikke støtte store antal tredjelandsstuderende i en tre- til seksårig periode, som en uddannelse på bachelorniveau varer, hvorimod varigheden af et studium på masterniveau giver mulighed for at udvikle en stærk international dimension, herunder fællesskabsstøttet mobilitet blandt studerende.

  c) Den merværdi, som Fællesskabets intervention medfører, kan blive størst på det postgraduate niveau (masteruddannelse), da den vil bidrage til at udvikle en struktur for akademiske grader, der støttes af Bologna- og Prag-processen, hvor et af hovedelementerne er etableringen af en første akademisk grad, en mastergrad og en doktorgrad.

d) Den internationale mobilitet er forholdsvis højere på det postgraduate niveau (masteruddannelse) end for uddannelser på bachelorniveau.

e) Rent praktisk giver arbejdet med studerende på det postgraduate niveau en sikkerhed for, at uddannelsen ikke mislykkes, da den studerende har bevist sine evner i løbet af uddannelsen på bachelorniveau.

– Studiestipendier til tredjelandsstuderende med en akademisk grad, der er udvalgt til at deltage i en komplet studieperiode (gennemsnitligt 15 måneder) i Den Europæiske Unions masteruddannelser.

– Studiestipendier til tredjelandsakademikere, der har undervisningsmæssige og videnskabelige opgaver (gennemsnitligt tre måneder) med tilknytning til Den Europæiske Unions masteruddannelser.

– Partnerskaber (på op til tre år) mellem Den Europæiske Unions masteruddannelser og højere læreanstalter fra tredjelande, herunder mobilitet for studerende og personale fra Den Europæiske Union ud over dennes grænser.

– Studier, konferencer, seminarer, offentliggørelser, fælles udvikling af marketingsfremstød, fælles udvikling af webbaserede værktøjer og andre værktøjer, der skal støtte international uddannelse og mobilitet for studerende.

4. BESKRIVELSE AF PROGRAMMET

Programmets overordnede og konkrete målsætninger vil blive opnået gennem følgende aktioner:

A. DEN EUROPÆISKE UNIONS MASTERUDDANNELSER

B. STUDIESTIPENDIER

C. PARTNERSKABER MED VIDEREGÅENDE UDDANNELSESINSTITUTIONER FRA TREDJELANDE

D. STYRKELSE AF DEN ATTRAKTIVE PROFIL

E. STØTTEFORANSTALTNINGER

Programmet skal ses som et internt politisk redskab, og dermed vil ovennævnte aktioner blive finansieret over kapitel tre i Fællesskabets budget.

4.1. Den Europæiske Unions Masteruddannelser

Det konkrete formål med denne aktion vil være at udpege en gruppe af europæiske postgraduate (master)uddannelser og tildele disse en udmærkelse (gennem en europæisk betegnelse) med henblik på at styrke den attraktive profil for uddannelser i Europa og gøre disse synlige, samt opfordre europæiske højere læreanstalter til i fællesskab at udnytte deres forholdsmæssige fordele. Selvom det mellemlange og langsigtede formål med programmet klart er at fremme oprettelsen af nye postgraduate uddannelser, vil aktionen i sine indledende faser være åben for eksisterende såvel som for nye netværk, der er etableret specielt til dette program.

Med henblik på dette program skal Den Europæiske Unions masteruddannelser:

a) generelt involvere mindst tre videregående uddannelsesinstitutioner fra tre forskellige medlemsstater

b) gennemføre et studieprogram, der indebærer en studieperiode på mindst to af de tre under a) anførte institutioner

c) have automatiske anerkendelsesprocedurer for studieperioder i partnerinstitutioner i overensstemmelse med det europæiske meritoverførselssystem

d) føre til tildelingen af to eller flere akademiske anerkendte grader fra de deltagende institutioner

e) reservere et minimum af studiepladser og modtage tredjelandsstuderende, der har fået bevilget økonomisk støtte under dette program

f) etablere gennemskuelige adgangsbetingelser under behørig hensyntagen bl.a. til spørgsmål om køn og lige behandling

g) acceptere at overholde de bestemmelser, der gælder for udvælgelsesproceduren for modtagerne (studerende og akademikere)

h) etablere tilstrækkelige ordninger, der skal lette adgangen for og modtagelsen af tredjelandsstuderende (informationsfaciliteter, ophold, osv.)

i) om nødvendigt, sørge for de studerendes sproglige forberedelse og bistand.

De europæiske postgraduate uddannelser vil gennem en omhyggelig udvælgelsesproces blive tildelt den beskyttede betegnelse "Den Europæiske Unions masteruddannelser"[8].

Det bør bemærkes, at i de europæiske uddannelsessystemer af i dag anvendes ordet "master" til at henvise til videregående uddannelseskurser og -programmer, hvis form og forbindelse i forhold til den officielle struktur for akademiske grader varierer betydeligt fra land til land. Ved udvælgelsen af Den Europæiske Unions masteruddannelser bør programmet anerkende og afspejle denne forskellighed. I forbindelse med programmet bør man dog bestræbe sig på at opfordre til større konvergens og åbenhed i strukturerne for de postgraduate kvalifikationer i tråd med Bologna-/Prag-processerne.[9]

Den Europæiske Unions masteruddannelser vil blive afviklet inden for EU-medlemsstaternes område og i de lande, der deltager i programmet (EFTA-/EØS-landene samt de lande, der søger om optagelse i Det Europæiske Fællesskab i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i de aftaler, der fastlægger forbindelserne mellem Det Europæiske Fællesskab og disse lande). Der opstilles ikke betingelser for de(t) sprog, som uddannelserne afvikles på.

Udvælgelsen af Den Europæiske Unions masteruddannelser vil blive foretaget af en udvælgelseskomite på højt plan under ledelse af Kommissionen. Udvælgelseskomiteen skal

---

8 Jean Monnet-aktionen er et godt eksempel på en sådan betegnelse og en omhyggelig udvælgelsesproces.

9 Så vidt muligt skal rammeprogrammet i takt med udviklingen heraf søge at bygge på det europæiske masterinitiativ, der køres som pilotprojekt i det akademiske år 2002-2003 i forbindelse med Socrates-Erasmus (Bologna-processen).

sikre, at der kun udvælges uddannelser, der opfylder de højeste akademiske normer, og som nøje overholder de principper og kriterier, der er fastsat for dette program. I den forbindelse kan udvælgelsesprocessen indebære en høring af akkrediteringsorganer og/eller kompetente nationale myndigheder. Mens hovedkriteriet for udvælgelsen vil blive kvaliteten, skal Kommissionen søge at sikre en retfærdig fordelt geografisk repræsentation af medlemsstaterne i de uddannelser, der får betegnelsen Den Europæiske Unions masteruddannelser. Udvælgelsen af Den Europæiske Unions masteruddannelser vil tage behørigt hensyn til eksistensen af videncentre i form af højere læreanstalter i dårligt stillede EU-regioner med henblik på at styrke de højere læreanstalters økonomiske, sociale og kulturelle indflydelse i disse regioner.

For at sikre kontinuiteten og stabiliteten i systemet vil Den Europæiske Unions masteruddannelser blive udvalgt for en femårig periode i henhold til en nem årlig fornyelsesprocedure ud fra en rapportering om de opnåede fremskridt, og denne periode kan omfatte et års forberedende aktiviteter, inden den egentlige uddannelse påbegyndes. Finansieringen sker i henhold til de årlige fornyelsesprocedurer, men efter det første års udvælgelse vil det blive afgjort, hvorvidt man ønsker og forpligter sig til at fortsætte. Det skønnes, at når programmet er godt etableret, vil ca. 20 nye uddannelser hvert år få betegnelsen Den Europæiske Unions masteruddannelser.

4.2. Studiestipendier

Fællesskabet vil etablere en enkelt global ordning for studiestipendier, der er knyttet til Den Europæiske Unions masteruddannelser, og som skal henvende sig til de bedst kvalificerede tredjelandsstuderende med en akademisk grad og akademikere.

Udviklingen af én enkelt ordning sikrer den maksimale synlighed. Studiestipendierne bliver gjort tilgængelige for statsborgere fra tredjelande ud over de lande, der i henhold til artikel 12[10]i afgørelsen deltager i dette program, som allerede har fået den første akademiske grad, og som ikke er bosiddende i en af medlemsstaterne eller de deltagende lande, og som ikke må have udført sin hovedaktivitet (studier, arbejde, etc.) i mere end 12 måneder i alt over de seneste 5 år i én af medlemsstaterne eller i de deltagende lande, uden anden betingelse for deltagelsen end relationer mellem Den Europæiske Union og det oprindelsesland, den studerende eller akademikeren kommer fra. Der opfordres til, at kvinder og dårligt stillede studerende fra disse lande deltager.

De institutioner, der deltager i Den Europæiske Unions masteruddannelser, og andre højere læreanstalter, der er vært for disse uddannelser, opfordres kraftigt i deres ansøgning og udvælgelsesproces til at søge at undgå eller undlade at opfordre til hjerneflugt fra mindre udviklede lande.

4.2.1. Global ordning for studerende

På nuværende tidspunkt findes der ikke nogen åben, global ordning for Det Europæiske Fællesskab, der sigter mod mobilitet for studerende med en akademisk grad, ud over de muligheder, der findes i det femte rammeprogram for forskning. Der findes en vis grad af mobilitet inden for de regionale eller bilaterale samarbejdsprogrammer (Tempus, Alfa, AlBan og Asia-Link). Men i kraft af deres særegenhed gives der kun mobilitetsstøtte inden for de institutionelle rammer, der styrker partnerskabet og sikrer en fordeling af ophavsret og

---

[10] Deltagelse af EFTA- og EØS-landene samt de lande, der søger om optagelse i Det Europæiske Fællesskab.

knowhow med henblik på at fremme et struktureret og bæredygtigt samarbejde mellem regionerne.

Den foreslåede globale ordning for studerende med en akademisk grad vil støtte ophold af længere varighed (som foreslået i meddelelsen) i op til to akademiske år (20 måneder).

Studiestipendierne vil blive knyttet til konkrete tilbud om europæiske postgraduate uddannelser, som fastsat ovenfor, og derfor medfører de en sikker merværdi for Europa og bidrager dermed til at øge kvaliteten af uddannelse i Europa.

Listen over uddannelser med betegnelsen Den Europæiske Unions masteruddannelser vil blive formidlet over hele verden via internettet. Studerende, der opfylder betingelserne i andet afsnit under punkt 4.2., vil kunne deltage. De vil blive opfordret til at søge disse uddannelser direkte.

Til hver enkelt uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser kan de nøjagtige akademiske adgangsbetingelser fastlægges individuelt. Studerende, der søger om et studiestipendium, vil være nødt til at fremvise en principiel godkendelse om optagelse på en af Den Europæiske Unions masteruddannelser for at kunne få stipendiet tildelt. I forbindelse med Den Europæiske Unions masteruddannelser nedsættes der fælles udvælgelsespaneler, der skal sikre en jævnbyrdig fordeling af de studerende på de berørte uddannelsesinstitutioner. De vil underrette Kommissionen om det første udkast til udvælgelsen.

Udvælgelsen vil blive foretaget af en udvælgelseskomite ledet af Kommissionen. Udvælgelseskomiteen sikrer en passende ligevægt på tværs af Den Europæiske Unions masteruddannelser, studieområder, de studerendes geografiske oprindelsessteder og opfordrer til, at kvinder og dårligt stillede studerende fra tredjelande deltager. Om nødvendigt kan komitéen med henblik herpå i begrænset omfang omdirigere strømmen af studerende.

Der bliver givet økonomisk støtte i op til to akademiske år. Den gennemsnitlige varighed af en uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser skønnes at være på 15 måneder. Ordningen sigter på et forløb på mere end 2 700 studiestipendier.

4.2.2. Ordning for eksterne akademikere

Fællesskabet vil yde støtte til tredjelandsakademikere (tredjelandsstatsborgere med usædvanlig akademisk og/eller faglig erfaring), der følger Den Europæiske Unions masteruddannelser med henblik på at udføre undervisnings- og forskningsopgaver samt videnskabeligt arbejde på de institutioner, der deltager i Den Europæiske Unions masteruddannelser.

Som et supplement til ordningen for studerende og for at styrke programmets internationale dimension vil Den Europæiske Unions masteruddannelser blive opfordret til at inddrage akademikere af verdensklasse i deres aktiviteter. I den henseende gives der stipendier til akademikere, der deltager i Den Europæiske Unions masteruddannelser med henblik på at udføre undervisnings- og forskningsopgaver, såvel som videnskabeligt arbejde.

Disse aktiviteter vil hovedsageligt blive knyttet til eller have relation til indholdet af Den Europæiske Unions masteruddannelser, men institutioner, der deltager i en sådan uddannelse, bør opfordres til at udnytte den eksterne akademikers tilstedeværelse i løbet af det akademiske år.

Hver enkelt uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser kan have tre eksterne akademikere pr. akademiske år. Stipendieperioden vil i gennemsnit være på tre måneder.

Udvælgelsesprocessen vil være lig med den proces, der er foreslået for den globale ordning for studerende.

Ordningen vil senest i 2008 kunne støtte op til 480 akademikere pr. år.

4.3. Partnerskaber med videregående uddannelsesinstitutioner fra tredjelande

Partnerskaberne med videregående uddannelsesinstitutioner fra tredjelande har til formål at gøre de videregående uddannelser i Europa mere åbne og styrke Europas tilstedeværelse internationalt set. Det vil ske gennem etableringen af strukturerede relationer mellem institutionerne. Ved at opfordre til gensidig dialog og aftaler om emner som gensidig anerkendelse og akkreditering vil sådanne strukturerede relationer skabe varige forbindelser for kulturelle og uddannelsesmæssige udvekslinger og tjene som model for indarbejdelsen af uddannelsesklausuler i associeringsaftaler, politiske erklæringer eller handlingsplaner.

I modsætning til strategien om eksterne samarbejdsprogrammer betyder partnerskaber endnu en mulighed og udgør dermed ikke et krav, for så vidt angår Den Europæiske Unions masteruddannelser. Partnerskaber med de bedste videregående uddannelsesinstitutioner fra tredjelande vil gøre Den Europæiske Unions masteruddannelser mere attraktive og bør bidrage til uddannelsernes målsætninger vedrørende læring.

I den forbindelse vil partnerskaberne danne rammen for mobilitet ud over EUs grænser for de studerende og akademikere fra Den Europæiske Union, som deltager i Den Europæiske Unions masteruddannelser.

Kommissionen giver førsteprioritet til lande med højt udviklede videregående uddannelsessektorer og/eller -institutioner, der er tilstrækkeligt veludviklede til at kunne samarbejde på lige fod.

Partnerskaberne skal have følgende hovedkarakteristika:

– Det Europæiske Fællesskab vil yde støtte til Den Europæiske Unions masteruddannelser med henblik på at etablere samarbejde med institutioner i tredjelande.

– Dette samarbejde vil finde sted i form af partnerskabsprojekter, der bygger på samarbejde mellem Den Europæiske Unions masteruddannelser og institutioner i tredjelande.

– Partnerskabsprojekterne vil blive etableret for en periode på op til tre år.

– En uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser kan have partnerinstitutioner i mere end ét tredjeland.

– Et partnerskabsprojekt kan danne rammen for mobilitet ud over EUs grænser. En sådan mobilitet vil hovedsageligt vedrøre studerende, der er indskrevet på Den Europæiske Unions masteruddannelser, samt lærerne på disse masteruddannelser.

– For at være berettiget til en sådan mobilitet, skal de studerende og akademikerne være EU-statsborgere eller være statsborgere i et tredjeland og have haft lovlig bopæl

i Den Europæiske Union i mindst tre år (med andet formål for øje end studier), inden de indleder mobiliteten ud over EUs grænser.

– Studieperioderne på den modtagende institution (dvs. en ikke-europæisk) vil blive anset for at indgå i den udsendende institutions krav om erhvervelse af en akademisk grad, hvilket forudsætter en forhåndsaftale om anerkendelse af meritgivning. Generelt set vil studieperioderne mindst vare en måned og maksimalt vare seks måneder.

Partnerskabsprojektaktiviteterne kan også omfatte:

– Undervisningsopgaver i en partnerorganisation, der støtter udviklingen af projektets læseplan.

– Udvekslinger af studerende, undervisere, administratorer og andre relevante eksperter.

– Udvikling og formidling af nye fremgangsmåder inden for videregående uddannelse, herunder udnyttelse af informations- og kommunikationsteknologi, internetstøttet undervisning, åben uddannelse og fjernundervisning.

– Udviklings- og samarbejdsordninger med højere læreanstalter fra tredjelande med henblik på at tilbyde en uddannelse i det pågældende land.

Uddannelser under Den Europæiske Unions masteruddannelser, der søger om partnerskab i et tredjeland, vil modtage et bloktilskud for hver partnerinstitution fra et tredjeland op til et fastsat loft. Den Europæiske Unions masteruddannelser kan have partnerskaber i forskellige tredjelande. Der kan fastsættes begrænsninger for antallet af institutioner fra et bestemt tredjeland.

De vil også modtage støtte til mobilitet for studerende fra Den Europæiske Union. Man kan forestille sig, at op til fem studerende om året pr. uddannelsesinstitution, der deltager i Den Europæiske Unions masteruddannelser, kan få støtte til at studere på en videregående uddannelsesinstitution i et tredjeland. Studerende bør tilbringe mindst en måned og maksimalt seks måneder på en videregående uddannelsesinstitution i et tredjeland.

Undervisere og personale, der er involveret i Den Europæiske Unions masteruddannelser, vil modtage støtte i op til tre måneder for undervisnings- eller forskningsopgaver, der er knyttet til aktiviteter i forbindelse med uddannelsen. Antallet af støttemodtagere pr. år vil blive beregnet ud fra den antagelse, at hver institution, der deltager i en aktivitet under Den Europæiske Unions masteruddannelser, vil sende en akademiker fra Den Europæiske Union pr. år.

Udvælgelsen af partnerskaber vil ske gennem procedurer, der ligner de procedurer, der gælder for Den Europæiske Unions masteruddannelser og studiestipendier. EU-støttemodtagerne udvælges af institutionerne. Deltagerlisten vil blive godkendt af Kommissionen.

4.4. Styrkelse af den attraktive profil

Gennem denne aktion støtter Fællesskabet aktiviteter, der skal styrke profilen og øge synligheden med hensyn til uddannelse i Europa samt adgangen hertil. Fællesskabet støtter også supplerende aktiviteter, der bidrager til dette programs målsætninger.

Støtteberettigede institutioner omfatter offentlige og private organisationer, der beskæftiger sig med emner, der vedrører videregående uddannelse på internationalt plan. Aktiviteterne

udføres i netværk, der involverer mindst tre organisationer fra tre forskellige medlemsstater og kan omfatte organisationer fra tredjelande. Aktiviteter (der kan omfatte seminarer, konferencer, workshopper, udvikling af ikt-værktøjer, fremstilling af materiale til offentliggørelse, osv.) kan finde sted i medlemsstaterne eller i tredjelande.

Programmet kan støtte aktiviteter fra organisationer fra tredjelande, men på pilotprojektbasis. Med hensyn til supplerende aktiviteter vil deltagelsen af organisationer fra tredjelande på langsigtet strukturel basis kun være mulig som led i bilaterale ordninger.

4.4.1. Støtte til fælles fremstød

Fællesskabet yder støtte til videregående uddannelsesinstitutioner og offentlige nonprofit-organisationer, der arbejder med at fremme de europæiske videregående uddannelser i udlandet.

Støtteberettigede aktiviteter kan omfatte:

– udarbejdelse af almindelige skriftlige eller visuelle fælles oplysninger og formidlingsværktøjer, der bidrager til en bedre forståelse af værdien af at studere i Europa

– fælles repræsentation af de europæiske videregående uddannelser og Den Europæiske Unions masteruddannelser på internationale messer og ved andre arrangementer

– seminarer, workshopper, o. lign., der skal medvirke til at koordinere oplysninger og formidlingsbestræbelser

– aktiviteter, der sigter mod geografiske områder, der har et betydeligt potentiale i form af international mobilitet for studerende.

Fremstødene bør have til formål at etablere forbindelser mellem videregående uddannelser og forskning og, hvor det er muligt, udnytte eventuelle synergieffekter, især i forbindelse med Marie Curie Fellowship-ordningen, Jean Monnet-aktionen og Jean-Monnet-centrene i tredjelande.

Aktiviteterne under punkt 4.4.1 omfatter ikke fremstød i forbindelse med selve rammeprogrammet, da dette er omfattet af de tekniske støtteforanstaltninger.

4.4.2. Støtte til tjenesteydelser, der letter adgangen for studerende fra tredjelande til europæiske uddannelser

Det Europæiske Fællesskab vil støtte samarbejdsaktiviteter, der skal lette adgangen til studier i Europa og fremme deltagelsen heri.

Støtteberettigede aktiviteter kan omfatte:

– fælles udvikling af pædagogiske redskaber til indlæring af fremmedsprog og til kulturel forberedelse

– udvikling af fælles fjernuddannelsesmoduler, der henvender sig til tredjelandsstuderende

– tjenester, der letter mobiliteten for partnerskaber mellem højere læreanstalter inden for og uden for Den Europæiske Unions masteruddannelser, som defineret ovenfor

– tjenester, der letter den internationale mobilitet for studerende med børn og andre personer, der befinder sig i et afhængighedsforhold

– yderligere udvikling af en internetportal, der skal lette adgangen til Den Europæiske Unions masteruddannelser og til andre uddannelser, der egner sig for tredjelandsstuderende.

Harmoniseringen af betingelserne for adgang og ophold for tredjelandsstatsborgere med henblik på studier er ét af de centrale aspekter, der skal medvirke til at fremme studier i Den Europæiske Union. Europa-Kommissionen arbejder i øjeblikket på et udkast til et direktiv på dette område.

4.4.3. Supplerende aktiviteter

Fællesskabet yder støtte til supplerende aktiviteter om emner, der er afgørende for internationaliseringen af de videregående uddannelser, såsom:

– sikring af kvalitet, herunder akkreditering eller anden form for kvalitetsbetegnelse eller -specifikationer

– meritgivning

– anerkendelse af europæiske kvalifikationer i udlandet og gensidig anerkendelse af kvalifikationer fra tredjelande

– etablering af behov med hensyn til læseplaner set i international sammenhæng

– ændringer i samfund og i uddannelsessystemer set i international sammenhæng

– sikkerhed og sundhed for udvekslingsstuderende

– forbrugerbeskyttelsesemner, der er knyttet til international uddannelse

– oversigter og undersøgelser (f.eks. om udenlandske studerendes beslutningsproces, når de søger om studieophold i udlandet, om hindringer for at studere i Europa).

Støtteberettigede institutioner kan være videregående uddannelsesinstitutioner og organisationer, der beskæftiger sig med emner om videregående uddannelse, særlig de ovenfor anførte. Aktiviteter, der støttes under dette program, vil være et supplement til de aktiviteter, der finder sted i forbindelse med samarbejdet inden for Det Europæiske Fællesskab (f.eks. Socrates- og Erasmus-programmet eller Bologna/Prag-processen).

Aktiviteterne vil omfatte seminarer, konferencer, workshopper og fremstilling af materiale til offentliggørelse og kan både finde sted i tredjelande og omfatte organisationer herfra.

Programmet kan støtte aktiviteter fra organisationer fra tredjelande, men kun som pilotprojekt. Med hensyn til supplerende aktiviteter vil deltagelsen af organisationer fra tredjelande på langsigtet strukturel basis kun være mulig som led i bilaterale ordninger.

Denne aktion kan støtte projektinitiativer, der er lanceret af tematiske netværk, herunder etableringen af sammenslutninger i lande/regioner, hvor disse endnu ikke findes, og bestræbelserne på at opfylde konkrete målsætninger gennem fælles projekter (om emner som udvikling af læseplaner, samfundets behov og sikring af kvaliteten). Der, hvor der allerede findes en bilateral aftale, kan de tematiske netværk lette udviklingen af masteruddannelser og Ph.d.-studier ved, at flere institutioner går sammen og gennem en horisontal foranstaltning bidrager til den strukturelle styrkelse af samarbejdet med tredjelande. Ved at støtte den form for aktiviteter bestræber Fællesskabet sig på at udvikle synergier med netværk inden for forskning, såsom Marie Curie-aktionen, der henvender sig til forskere i begyndelsen af deres karriere.

Fællesskabet kan støtte pilotprojekter med tredjelande med henblik på yderligere at udvikle samarbejde inden for de videregående uddannelser med de pågældende lande. Fællesskabet kan i den forbindelse som pilotprojekt give studiestipendier til tredjelandsstuderende, der ønsker en postgraduat grad fra en højere læreanstalt i Europa eller fra en sammenslutning af europæiske højere læreanstalter, hvor der ikke findes nogen anden fællesskabsaktion, der yder en sådan finansiel støtte på et videregående uddannelsesniveau, og hvor der kan sikres en komplementaritet med bilaterale ordninger på medlemsstatsniveau.

Fællesskabet støtter oprettelsen af en sammenslutning af tidligere studerende (fra tredjelande og Europa), der har fået en uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser.

I samarbejde med medlemsstaterne og under behørig hensyntagen til den rolle, som det udvalg, der blev nedsat for dette program, har, vil Kommissionen oprette en videnskabelig gruppe på højt plan, der skal bestå af anerkendte intellektuelle fra hele verden, der vil få til opgave at rådgive om den akademiske udvikling og andre relevante aspekter af programmet.

4.5. Tekniske støtteforanstaltninger

Kommissionen vil ved gennemførelsen af programmet tage behørigt hensyn til de vejledende principper om forenkling, subsidiaritet og stordriftsfordele. Den vil så vidt muligt prøve at fremme samarbejde og synergieffekter med eksisterende strukturer, der vedrører medlemsstaternes forbindelser til videregående uddannelser i tredjelande. Mens Kommissionen nødvendigvis har adgang til et centralt forvaltningsorgan for at sikre tilstrækkelig støtte i EU og den europæiske dimension af programmet, vil den derfor bestræbe sig på at sikre, at organet samarbejder med og udnytter de allerede eksisterende strukturer og kontorer i medlemsstaterne mest muligt.

5. BERETTIGET BEHOV FOR ET NYT FÆLLESSKABSHANDLINGSPROGRAM

5.1. Anvendelse af et fællesskabshandlingsprogram over for ikke-intervention og/eller lovgivningsmæssig tilgang

Artikel 149 i EF-traktaten begrænser Fællesskabets indsats på undervisningsområdet til at støtte og supplere medlemsstaternes indsats og udelukker en lovgivningsmæssig harmonisering. Det kan gøres gældende, at Kommissionen kunne opfylde målsætningerne i programmet ved kun at opfordre til samarbejde mellem regeringerne og fremme dialogen mellem uddannelsesmyndighederne i stedet for at anvende et program om finansiel bistand. Ikkebindende retlige instrumenter, som henstillinger, kan anvendes til at støtte dialogen. Det er imidlertid blevet anført ovenfor, at der stadigvæk findes visse behov og mangler trods et

vedvarende samarbejde mellem regeringer og trods den vedvarende mulighed for at anvende ikke-bindende retlige instrumenter.

Manglen på intervention fra Fællesskabets side vil forlænge eksistensen af sådanne behov og mangler og muligvis forværre disse med tiden. Alternativet er et fællesskabsprogram, der gennem den klassiske konkurrencemæssige mekanisme med indkaldelse af forslag og målrettet finansiel støtte vil indebære positive incitamenter til, at der sker ændringer og sættes skub i processerne.

Denne tilgang udelukker ikke, men opfordrer snarere til, at der finder sideløbende og supplerende aktiviteter sted uden for programmet. Som et godt eksempel herpå kan nævnes det arbejde, der i øjeblikket finder sted i Kommissionen om at harmonisere betingelserne for adgang for tredjelandsstatsborgere, der ønsker at studere. Denne lovgivningsmæssige proces kan gøre Europa mere attraktivt og lette tilstrømningen af tredjelandsstuderende. På lignende måde vil Bologna/Prag-processen på regeringsplan have meget positive indvirkninger med hensyn til at gøre de videregående uddannelser i Europa mere attraktive.

Nærværende forslag bør ses som et værktøj, der skal styrke disse processer gennem konkrete resultater. Derigennem opfylder Det Europæiske Fællesskab det mandat, det fik ved artikel 149 i traktaten.

5.2. Behovet for et nyt handlingsprogram set i forhold til anvendelsen af de eksisterende handlingsprogrammer

I sin meddelelse af 18. juli 2001 anførte Kommissionen, at målsætningerne med Fællesskabets strategi med hensyn til at styrke samarbejdet med tredjelande bør, hvor det er muligt, opfyldes gennem de eksisterende programmer og det gældende retsgrundlag.

På nuværende tidspunkt findes der en række fællesskabsprogrammer, der kan behandle de behov, der er udpeget. Socrates-programmet indeholder en bestemmelse, der tillader begrænset samarbejde med tredjelande og internationale organisationer for at opfylde programmets målsætninger, og der udvikles aktiviteter i henhold til denne bestemmelse i tråd med strategien i meddelelsen. Forslaget om at udvide Tempus-programmet til at omfatte Meda-partnerne svarer til ånden i meddelelsen, idet det udvider det geografiske omfang af Det Europæiske Fællesskabs samarbejde inden for videregående uddannelse i betragtelig grad. Vedtagelsen af en studiestipendieordning for studerende med en akademisk grad fra Latinamerika og etableringen af nye Jean Monnet-centre i Australien eller Japan vil bestemt hver på deres måde bidrage til, at de overordnede målsætninger for Fællesskabets strategi opnås på dette område. I forbindelse med AVS-staterne (Afrika, Vestindien og Stillehavet) har Fællesskabet støttet regionale ekspertisecentre, der bidrager med forskning og uddannelse på masterniveau inden for økonomiske videnskaber og forvaltning, statistik, agronomi, lægevidenskab og veterinærmedicin. Fællesskabet vil fortsat støtte de videregående uddannelser i AVS-staterne, hovedsageligt på regionalt niveau.

Imidlertid giver ingen af disse værktøjer, hvor de fleste har været etableret i en årrække, en tilstrækkelig ramme for på passende maner at beskæftige sig med de særlige behov, der er anført ovenfor. Socrates (og især Erasmus-foranstaltningen) er f.eks. blevet udtænkt som et program, der skal forvaltes inden for Den Europæiske Union og en række tredjelande, der er anført i Rådets afgørelse. Det støtter dog ikke oprettelsen af Den Europæiske Unions masteruddannelser, og det vil forudsætte en fuldstændig struktur- og finansieringsændring, for at dette kan realiseres. Ligeledes findes der heller ingen mekanismer i Socrates, der gør det muligt at udvikle et specielt europæisk "tilbud" på en mobilitetsordning i stor stil for

tredjelandsstuderende eller -akademikere. Det gælder også etableringen af partnerskaber med højere læreanstalter i tredjelande og mobiliteten ud over Europas grænser mellem Den Europæiske Union og disse læreanstalter. En styrkelse af den attraktive profil for de videregående uddannelser i Europa falder også uden for dets område. Det vil derfor ikke være muligt at opfylde forslagets målsætninger gennem en udvidelse af Socrates-programmet.

Selvom der i høj grad findes gensidige fordele i programmer som Tempus, Alfa eller Asia-Link, er deres hovedformål at fremme regionale og multilaterale netværker som et middel til at fremme overførsel af knowhow og bæredygtigt samarbejde. Hovedpunktet i dette forslag drejer sig om de videregående uddannelser i Europa og, selvom statsborgere og institutioner fra tredjelande ganske bestemt vil drage fordel af deres inddragelse i programmet, skal det ses som et værktøj, der især tjener Fællesskabets interesser. I det omfang, dette program supplerer og ikke kopierer andre eksterne samarbejdsprogrammer, er det tilgængeligt for statsborgere fra lande, der er støtteberettigede under disse programmer.

Det kan konkluderes, at hverken Socrates eller andre store uddannelsesprogrammer behandler de konkrete behov, der er nævnt ovenfor. For at programmerne skal kunne behandle disse emner, forudsættes der en fundamental ændring af disse programmer. En sådan ændring ville medføre etableringen af et nyt værktøj, hvilket rent faktisk er indeholdt i nærværende forslag.

6. PROGRAMMETS MERVÆRDI

Som artikel 1 i meddelelsen af 18. juli 2001 om styrkelse af samarbejdet med tredjelande inden for de videregående uddannelser har præciseret, er "indsats på EF-niveau begrundet, hvis der tilføjes "merværdi", altså i tilfælde, hvor medlemsstaterne ved at samarbejde kan opnå større resultater end på egen hånd."

Ved udarbejdelsen af artikel 149 i traktaten, der er retsgrundlaget for udkastet til forslaget, blev samarbejde med tredjelande klart anset for at være et middel til at øge kvaliteten af uddannelserne *inden for* Det Europæiske Fællesskab.

Fællesskabets uddannelsesprogrammer, og især Erasmus-programmet, har haft stor betydning med hensyn til at sætte skub i det internationale samarbejde mellem de europæiske højere læreanstalter. Imidlertid har institutionerne i Den Europæiske Union ikke formået at udnytte deres forholdsmæssige fordel i form af oprettelse af netværk inden for de videregående uddannelser, mobilitet for studerende og personale samt anerkendelse af studieperioder for at kunne udvikle reelle og attraktive videregående uddannelsestilbud med international dimension, især på det postgraduate niveau. Som det påpeges i meddelelsen, må der gøres en ekstra indsats på EF-niveau for at tilskynde institutionerne til systematisk at indarbejde det nye samarbejdsområde med tredjelandene i en bredere partnerskabsramme. Forslaget opfylder dette behov for intervention fra Fællesskabets side ved at støtte de højere læreanstalters samarbejdsbestræbelser med henblik på at udvikle et europæisk uddannelsestilbud og etablere strukturelt samarbejde med førsteklasses partnerinstitutioner i udlandet.

Der er en fælles anerkendelse (hos Europa-Parlamentet og Rådet, i meddelelsen fra Kommissionen, blandt de aktører, der er blevet hørt under forhåndsevalueringen) af, at uddannelsesinstitutionerne i Den Europæiske Union ikke har formået at tiltrække en forholdsmæssig andel af de studerende, der er internationalt mobile. Studiestipendieordningerne er for størstedelens vedkommende begrænset til bilaterale ordninger på medlemsstatsniveau. Der er imidlertid i dag mulighed for at etablere en global studiestipendieordning i Det Europæiske Fællesskab,

der ikke erstatter, men snarere supplerer de eksisterende bilaterale studiestipendieordninger, der allerede er etableret af de enkelte medlemsstater.

Fællesskabets merværdi skal ses i en ny europæisk samarbejdsstrategi, der supplerer bilateral handling på medlemsstatsniveau. Udkastet til forslaget anvender studiestipendierne som et bidrag til udviklingen af de menneskelige ressourcer og fremme af den mellemfolkelige dialog og forståelse.

Studiestipendierne tjener også som incitament til at udvikle et struktureret og bæredygtigt samarbejde mellem de højere læreanstalter i Den Europæiske Union. Forslaget bygger især på erfaringen fra Socrates-programmet og støtter Bologna/Prag-konvergensprocessen og Den Europæiske Unions "målproces".

Man kan indvende, at Fællesskabet bør begynde med at give studiestipendier til studerende fra Europa og først beskæftige sig med tredjelandsstuderende på et senere tidspunkt. Det er åbenlyst, at der altid vil være europæiske studerende, der deltager i europæiske masteruddannelser - de vil blive tiltrukket af kvaliteten af tilbuddet, den europæiske erfaring og forskelligheden blandt de studerende og på fakulteterne. Deres omkostninger vil dog være betydeligt lavere end for tredjelandsstuderende (og derfor er der mindre behov for stipendier); og dertil kommer, at de allerede inden for medlemsstaterne er i besiddelse af ordninger til information og støtte, som tredjelandsstuderende ikke har, for så vidt angår Den Europæiske Unions masteruddannelser. Man skal også huske på, at europæiske studerende i sig selv ikke medfører en verdensomspændende anerkendelse for Europa af den europæiske kvalitet, som programmet bestræber sig på at opnå, ej heller gør det muligt for Europa med tiden at udvikle forbindelser med den akademiske og samfundsmæssige verden i tredjelande, som med den foreslåede studiestipendieordning.

Forslaget indeholder en effektiv mekanisme med europæisk merværdi, der skal tiltrække flere internationale studerende, men også sikre en mere retfærdig fordeling heraf mellem medlemsstaterne. Gennem en studiestipendieordning, der er knyttet til Den Europæiske Unions masteruddannelser, er programmet et udtryk for en samarbejdsstrategi, der vil gøre det muligt for højere læreanstalter fra de medlemsstater, der i øjeblikket har en lav tilstrømning af tredjelandsstuderende, at øge deres andel gennem netværk med mere attraktive højere læreanstalter (eller højere læreanstalter i mere attraktive medlemsstater). Deri ligger det centrale punkt, der skal sikre, at studiestipendieordningen ikke kun resulterer i en styrkelse af den attraktive profil for de traditionelle videregående uddannelsessteder i Europa.

Den fjerde søjle i udkastet til forslag fokuserer især på aktioner, der skal fremme europæisk uddannelse i al almindelighed og styrke den attraktive profil. Ved at opfordre til udvikling af europæiske prestigeprodukter og ved at indføre en europæisk betegnelse vil programmet bidrage til at fastslå en europæisk identitet for de videregående uddannelser og vil derfor have en positiv indvirkning på den generelle opfattelse af de videregående uddannelser i Europa.

7. KOMPLEMENTARITET OG SYNERGIEFFEKTER I FORBINDELSE MED ANDRE FÆLLESSKABSFORANSTALTNINGER

Programmet har hovedsageligt til formål at styrke kvaliteten af de videregående uddannelser i Europa. Der vil derfor være tale om komplementaritet og synergieffekter i forhold til andre programmer, som Socrates, især ved at udvikle den internationale dimension for uddannelse i Europa gennem Den Europæiske Unions masteruddannelser, som forklaret ovenfor. Programmet vil også supplere (og undgå at overlappe og konkurrere med) de eksterne samar-

bejdsprogrammer, som Alfa, AlBan, Asia-Link eller Tempus (det vil fokusere på langvarig mobilitet på højt plan gennem en åben global studiestipendieordning) og det sjette rammeprogram for forskning (der har til formål at bidrage til det europæiske forskningsrum), der er beskrevet i dette afsnit. Det vil også være relevant, når først programmet fungerer (dvs. fra 2005) at undersøge, om det er muligt (i samråd med modtagerlandene) at lede de studerende, der kommer til Den Europæiske Union i forbindelse med programmer, som Alfa, AlBan eller Asia-Link, videre til Den Europæiske Unions masteruddannelser. Dette vil øge komplementariteten og støtten til sådanne uddannelser, og samtidig udvide indvirkningen af Erasmus World globalt.

7.1. Eksterne samarbejdsprogrammer inden for videregående uddannelse

Som det blev påpeget i meddelelsen om styrkelse af samarbejdet med tredjelande inden for de videregående uddannelser, har Fællesskabet etableret en række initiativer med tredjelande, der trækker på den erfaring, der er opnået fra Erasmus og lignende programmer. Eksempler herpå er de to aftaler med USA og Canada, der lige er blevet fornyet for yderligere fem år; *Tempus*-programmet, som blev lanceret i 1990 som en del af de oprindelige Phare-aktiviteter, men som nu (efter at de associerede lande har fået adgang til Det Europæiske Fællesskabs vigtigste uddannelsesaktiviteter) omfatter Østeuropa, Kaukasus, Centralasien, det vestlige Balkan og den sydlige og østlige Middelhavsregion; *Asia-Link*, et program, der har til formål at fremme/styrke det regionale og multilaterale netværksarbejde mellem de videregående uddannelsesinstitutioner i EUs medlemsstater, det sydlige Asien, Sydøstasien og Kina; *Alfa*, et program, der har til formål at styrke samarbejdet inden for de videregående uddannelser mellem Den Europæiske Union og Latinamerika med den opgave at øge kvaliteten og kapacitetsbygningen; *AlBan*, et program, der giver studiestipendier inden for Den Europæiske Union til personer med en akademisk grad, postgraduater og fagfolk fra Latinamerika; samt støtte fra videncentrene i AVS-staterne.

I sin meddelelse om almen og faglig uddannelse som led i fattigdomsbekæmpelse i udviklingslandene[11] understreger Kommissionen den afgørende betydning af uddannelse som middel til at bekæmpe fattigdom og til at fremme udviklingen og understreger, at støtte til videregående uddannelse er et hovedelement i strategien om uddannelse til alle. Støtte til akademiske, tekniske og erhvervsmæssige videregående uddannelser er lige så nødvendig som støtte til grunduddannelse. Støtte til videregående uddannelser er også nødvendig for den institutionelle udvikling i landene. Den institutionelle kapacitetsopbygning er en afgørende del af programmerne i alle elementer af udviklingssamarbejdet.

Kommissionen er klar over, at der er behov for at sikre kohærensen mellem de øvrige fællesskabspolitikker og politikkerne for udviklingssamarbejde. I den forbindelse er det vigtigt at bemærke, at Kommissionen den 22. november 2001 udarbejdede en intern instruks (den såkaldte "fælles ramme for samarbejde med tredjelande inden for den videregående uddannelsessektor"), hvori der fastsættes principper og defineres retningslinjer for samarbejdet mellem Det Europæiske Fællesskab og udviklingslandene såvel som mellem de nye økonomier og de lande, der befinder sig i en overgangssituation med hensyn til den videregående uddannelsessektor, samtidig med at der etableres en referenceramme herfor.[12] Den foreslår, at metoderne for gennemførelsen af Kommissionens programmer og projekter harmoniseres for at forbedre effektiviteten, synligheden og indvirkningen af det eksisterende samarbejde på området som led i en strategi om at koncentrere indsatsen.

---

11 KOM(2002) 116 endelig af 06.03.2002.

12 I KOM(2002) 116 endelig af 06.03.2002, bilag 7, findes der et resumé af den fælles ramme.

Når det nuværende forslag er blevet vedtaget og gennemførelsen af programmet er kommet i gang, vil Kommissionen tage behørigt hensyn til de principper, der er nævnt ovenfor i den fælles ramme, træffe de nødvendige konklusioner ud fra evalueringen i 2001 af Det Europæiske Fællesskabs programmer med tredjelande om tildeling af mobilitetsstipendier[13] og etablere de passende interne koordineringsmekanismer, der skal sikre en fuld komplementaritet og undgå konkurrence og overlapning mellem dette program og eksterne samarbejdsprogrammer inden for de videregående uddannelser.

7.2. Det sjette rammeprogram for forskning

I sin meddelelse af 18. juli 2001 anførte Kommissionen, at kvaliteten af de videregående uddannelsesinstitutioner målt (bl.a.) gennem mængde og omfang af institutionernes videnskabelige og teknologiske forskningsaktiviteter er afgørende for at sikre, at Europas status som ekspertisecenter med hensyn til læring og frembringelse af viden er anerkendt og internationalt værdsat. Øget samarbejde om videregående uddannelse bør derfor gå hånd i hånd med samarbejde om videnskab og teknologi, som mobiliserer videnskabelige ressourcer på de højere læreanstalter inden for Det Europæiske Fællesskab og i tredjelande.

Kommissionens meddelelse om det europæiske forskningsrums[14] internationale dimension anfører, at Den Europæiske Union skal have et betydeligt videnskabeligt og teknologisk potentiale af topkvalitet og viden til sin rådighed for at kunne spille den rolle, som den ønsker i det globale samfund af i dag, og i den forbindelse skal det europæiske forskningsrum være tilgængeligt for resten af verden.[15] Endvidere anføres det, at denne åbenhed bør gøre det muligt for EU-landene at drage fordel af internationalt samarbejde inden for videnskab og teknologi og bane vejen for tættere politiske og økonomiske relationer, og at den nye strategi for internationalt samarbejde også vil gøre det muligt yderligere at udvikle relationer mellem Den Europæiske Union og tredjelande og bidrage til at forbedre dialogen mellem de forskellige regioner og lande og øge profilen med hensyn til videnskab og teknologi i Europa.

Det sjette rammeprogram for forskning[16] forudser en international deltagelse i programmets aktiviteter, der sigter mod videnskabelige og samfundsmæssige emner på bilateralt, biregionalt og globalt plan.

Kommissionen er bekendt med, at der findes et stort potentiale med hensyn til komplementaritet og synergieffekter mellem programmet, der er beskrevet i nærværende forslag, og aktiviteterne i det sjette rammeprogram for forskning, som vil gøre det muligt at oprette *en sammenhæng* mellem begge områder.

Målgruppen for det nuværende forslag og målgruppen for nogle af de gældende eller planlagte forskningsaktiviteter er i stor udstrækning den samme, selvom arten og målsætningerne, for så vidt angår de aktiviteter, de følger, ikke er identiske. Det er derfor en væsentlig opgave for Kommissionen at undgå overlapning.

Kommissionen arbejder i øjeblikket på mekanismer, der skal sikre komplementariteten og bygge bro over de fællesskabsprogrammer, der handler om forskning, almen uddannelse og erhvervsuddannelse. I den forbindelse indtager komplementariteten med hensyn til samar-

---

13 http://europa.eu.int/comm/europeaid/evaluation/evinfo/sector/951632_ev.htm
14 KOM(2001) 346 endelig.
15 EFT C 180 af 26.6.2001, s. 156.
16 Endnu ikke offentliggjort i EFT.

bejde med tredjelande en fremtrædende plads. Når det nærværende program er blevet vedtaget, vil Kommissionen yderligere udbygge og styrke sådanne mekanismer.

8. PROBLEMET HJERNEFLUGT

Under udarbejdelsen af nærværende forslag har Kommissionen omhyggeligt overvejet de forskellige argumenter, der er knyttet til det problem, der almindeligvis kaldes "hjerneflugt". Risikoen for hjerneflugt bør ikke undervurderes. Derfor vil de videregående uddannelsesinstitutioner, der deltager i programmet, blive kraftigt opfordret til i deres ansøgnings- og udvælgelsesproces at søge at undgå eller undlade at opfordre til hjerneflugt fra mindre udviklede lande. Via programmets gennemførelsesbetingelser vil Kommissionen søge at sikre, at den støtte, der gives til tredjelandsstuderende fra udviklingslandene, knyttes til en plan om, at den studerende vender tilbage til sit hjemland.

Bevidstheden om, at der er risiko for hjerneflugt, bør ikke føre til, at man udelukker udviklingslandene fra at deltage i ordningen. En sådan udelukkelse vil få en negativ indvirkning på opfattelsen af Europa blandt statsborgere fra disse lande. Det vil få mobile studerende væk fra Den Europæiske Union og tilskynde disse til at tage andre steder hen, såsom USA, der fortsat yder betydelig støtte til studerende fra udviklingslandene gennem Fulbright-programmet. Sidst, men ikke mindst, vil det få en negativ indvirkning på Den Europæiske Unions langsigtede interesser såvel som på de pågældende landes interesser.

Det er vigtigt at bemærke, at i sin rapport som følge af meddelelsen fra Kommissionen om styrkelse af samarbejdet med tredjelande inden for de videregående uddannelser[17] anmodede Europa-Parlamentet udtrykkeligt om at inddrage udviklingslandene i et tættere samarbejde med tredjelande om de videregående uddannelser og sørge for udvekslinger og studiestipendier for studerende og støtte til de studerende, som ønsker at vende tilbage til deres hjemland, som led i forebyggelsen af hjerneflugt.

Kommissionen vil behandle emnet hjerneflugt inden gennemførelsen og under forvaltningen af programmet. I den forbindelse vil Kommissionen udpege passende ledsageforanstaltninger, støttekriterier og -indikatorer, og vil etablere de nødvendige tilsynsmekanismer.

9. KONKLUSION

Ud fra ovennævnte foreslår Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet at vedtage nærværende forslag til afgørelse om etablering af et program, der skal øge kvaliteten af de videregående uddannelser og fremme den mellemfolkelige forståelse gennem samarbejde med tredjelande (Erasmus World) (2004-2008).

---

[17] TA P5_TAPROV(2002)04-10 PROVISIONAL EDITION PE 316.566, 11.4.2002.

2002/0165 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE

om etablering af et program, der skal øge kvaliteten af de videregående uddannelser og fremme den mellemfolkelige forståelse gennem samarbejde med tredjelande (Erasmus World) (2004-2008)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 149,

under henvisning til forslag fra Kommissionen[18],

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg[19],

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget[20],

efter proceduren i traktatens artikel 251, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Det Europæiske Fællesskab bidrager til udviklingen af et højt uddannelsesniveau bl.a. ved at fremme samarbejdet med tredjelande.

(2) Konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon (23.-24. marts 2002) understregede, at hvis Europa skal håndtere udfordringen i forbindelse med globalisering, er det nødvendigt for medlemsstaterne at tilpasse deres systemer inden for almen uddannelse og erhvervsuddannelse til det videnbaserede samfunds behov.

(3) Medlemsstaternes undervisningsministre samt undervisningsministrene fra 14 andre europæiske lande anførte i Bologna-erklæringen (19. juni 1999), at det er nødvendigt at sørge for, at de europæiske videregående uddannelsessystemer får en attraktiv profil internationalt set, der harmonerer med Europas kulturelle og videnskabelige præstationer.

(4) Endvidere understregede de europæiske ministre med ansvar for videregående uddannelse på mødet i Prag (19. maj 2001), at det var vigtigt at gøre de videregående uddannelser i Europa mere attraktive for studerende fra Europa og fra andre dele af verden.

(5) I sin meddelelse om styrkelse af samarbejdet med tredjelande inden for de videregående uddannelser[21] fremførte Kommissionen, at en øget internationalisering af de

---

18 EFT C […], […], s. […].
19 EFT C […], […], s. […].
20 EFT C […], […], s. […].
21 KOM(2001) 385 endelig af 18.7.2001.

videregående uddannelser er nødvendig for at tage de udfordringer op, der opstår i forbindelse med globaliseringsprocessen, og den påpegede generelle målsætninger for en samarbejdsstrategi med tredjelande på dette område og foreslog konkrete foranstaltninger til opfyldelse af disse målsætninger.

(6) Der er behov for at øge Fællesskabets bestræbelser på at fremme dialogen og den mellemfolkelige forståelse i verden, især fordi mobilitet fører til opdagelsen af nye kulturelle og samfundsmæssige miljøer og letter forståelsen heraf.

(7) Det er almindelig anerkendt, at der i Europa findes et stort potentiale i de europæiske videregående uddannelsesinstitutioners fælles og individuelle styrke, i deres uddannelsesmæssige forskellighed og brede erfaring i netværksarbejde, som gør disse i stand til at tilbyde uddannelser af høj kvalitet, der er kendetegnende for Europa, og som betyder, at fordelene ved den internationale mobilitet kan fordeles mere jævnt inden for Fællesskabet og dets partnerlande.

(8) De videregående uddannelsesinstitutioner i Europa skal fortsat være på forkant med udviklingen. I den forbindelse bør de søge at etablere samarbejde med uddannelsesinstitutioner i tredjelande, der har opnået et udviklingstrin på linje med de europæiske videregående uddannelsesinstitutioners udviklingstrin.

(9) Det er nødvendigt at oprette et fællesskabsprogram.

(10) For at styrke merværdien af Fællesskabets foranstaltning er det nødvendigt at sikre, at der er kohærens og komplementaritet mellem de aktioner, der er iværksat inden for rammerne af denne afgørelse, og andre relevante fællesskabspolitikker, -instrumenter og -foranstaltninger, særlig det sjette rammeprogram for forskning, og de eksterne samarbejdsprogrammer inden for den videregående uddannelsessektor.

(11) Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen) indeholder bestemmelser om et udvidet samarbejde på området for almen uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og de lande i Den Europæiske Frihandelssammenslutning, der deltager i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-/EFTA-landene), på den anden side. Betingelser og vilkår for ovennævnte landes deltagelse i dette program bør fastlægges i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i EØS-aftalen.

(12) Betingelser og vilkår for de associerede central- og østeuropæiske landes deltagelse i dette program bør fastlægges i overensstemmelse med bestemmelserne i Europa-aftalerne, tillægsprotokollerne hertil og de beslutninger, der træffes i de respektive associeringsråd; vedrørende Cypern bør de relevante betingelser og vilkår finansieres ved tillægsbevillinger i overensstemmelse med procedurer, der skal aftales med dette land; vedrørende Malta og Tyrkiet bør de relevante betingelser og vilkår finansieres ved tillægsbevillinger i overensstemmelse med traktatens bestemmelser.

(13) Programmet bør overvåges og evalueres jævnligt i samarbejde med Kommissionen og medlemsstaterne for at gøre det muligt at foretage tilpasninger, især i prioriteringen for så vidt angår gennemførelsen af foranstaltningerne, og evalueringen bør omfatte en ekstern evaluering, der skal udføres af uafhængige og upartiske organer.

(14) Da formålene med den foreslåede foranstaltning i forbindelse med det europæiske samarbejdes bidrag til uddannelse af høj kvalitet ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes

af medlemsstaterne, *bl.a.* på grund af behovet for multilateralt partnerskab og mobilitet samt udvekslinger af oplysninger mellem Fællesskabet og tredjelande, og derfor bedre kan opfyldes af Fællesskabet som følge af den tværnationale dimension i Fællesskabets foranstaltninger og aktioner, kan Det Europæiske Fællesskab vedtage aktioner i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet i artikel 5 i traktaten. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet i den artikel bevæger nærværende afgørelse sig ikke ud over det, der er nødvendigt for at opfylde disse målsætninger.

(15) I denne afgørelse fastlægges der for programmets samlede varighed en finansieringsramme, der skal udgøre det primære referencegrundlag for budgetmyndigheden inden for betydningen af punkt 33 i den interinstitutionelle aftale af 6. maj 1999 mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om budgetdisciplin og forbedring af budgetproceduren.

(16) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne afgørelse bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbestemmelser, der tillægges Kommissionen[22] -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Etablering af programmet

1. Ved denne afgørelse etableres der et program, "Erasmus World", der skal øge kvaliteten af de videregående uddannelser og fremme den mellemfolkelige forståelse gennem samarbejde med tredjelande, og som herefter kaldes "programmet".

2. Programmet gennemføres i perioden fra den 1. januar 2004 og ophører den 31. december 2008.

Artikel 2

Definitioner

I forbindelse med denne afgørelse forstås ved:

1. "videregående uddannelsesinstitution": enhver institution, der i henhold til national lovgivning og praksis giver mulighed for at opnå kvalifikationer og grader på dette niveau, uanset hvorledes denne institution benævnes.

2. "tredjelandsstuderende med en akademisk grad": enhver borger fra et tredjeland ud over EØS- og EFTA-landene og de lande, der søger om optagelse i Det Europæiske Fællesskab, som allerede har en første akademisk grad, som ikke er bosiddende i en af medlemsstaterne eller i de deltagende lande, jf. artikel 12, som ikke må have udført sin hovedaktivitet (studier, arbejde, osv.) i mere end 12 måneder i alt over de seneste 5 år i én af medlemsstaterne eller i de deltagende lande, og som er blevet

[22] EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

godkendt til optagelse eller optaget på en af Den Europæiske Unions masteruddannelser, jf. beskrivelsen i bilaget.

3. "tredjelandsakademiker": enhver borger fra et tredjeland ud over EØS- og EFTA-landene og de lande, der søger om optagelse i Det Europæiske Fællesskab, som ikke er bosiddende i en af medlemsstaterne eller i de deltagende lande, jf. artikel 12, som ikke må have udført sin hovedaktivitet (studier, arbejde, osv.) i mere end 12 måneder i alt over de seneste 5 år i én af medlemsstaterne eller i de deltagende lande, og som er i besiddelse af en ekstraordinær akademisk og/eller faglig erfaring.

4. "akademiske eller postgraduate studier": enhver videregående uddannelse, der følger en første akademisk grad og fører til endnu en akademisk grad.

Artikel 3

Programmets målsætninger

1. Programmets overordnede mål er at øge kvaliteten af uddannelserne ved at forbedre den internationale anseelse med hensyn til de videregående uddannelser i Europa og ved at fremme samarbejdet med tredjelande med henblik på at forbedre udviklingen af de menneskelige ressourcer i medlemsstaterne og fremme dialogen og forståelsen mellem befolkninger og kulturer.

2. Programmets særlige målsætninger er:

   (a) at fremme et nyt og klart europæisk tilbud om videregående uddannelse, der er attraktivt både i Den Europæiske Union og ud over dennes grænser

   (b) at tilskynde til større international interesse for at erhverve europæiske kvalifikationer og/eller erfaring blandt højt kvalificerede studerende med akademiske grader og akademikere fra hele verden og gøre disse i stand til at opnå sådanne kvalifikationer og/eller sådan erfaring

   (c) at styrke et mere struktureret samarbejde mellem Den Europæiske Union og institutioner fra tredjelande samt

   øge mobiliteten ud over EUs grænser som led i europæiske studieprogrammer

   (d) at styrke profilen og øge synligheden af europæisk uddannelse samt forbedre adgangen hertil.

3. I sine bestræbelser på at opnå programmets målsætninger følger Kommissionen Fællesskabets generelle politik om lige muligheder for mænd og kvinder. Kommissionen sikrer også, at ingen gruppe af borgere eller tredjelandsstatsborgere udelukkes elles forfordeles.

Artikel 4

Programmets aktioner

1. Programmets målsætninger, jf. artikel 3, søges virkeliggjort ved hjælp af følgende aktioner:

   (a) Den Europæiske Unions Masteruddannelser

   (b) studiestipendieordning

   (c) partnerskaber med videregående uddannelsesinstitutioner fra tredjelande

   (d) styrkelse af den attraktive profil for Europa som uddannelsesplads

   (e) tekniske støtteforanstaltninger.

2. Aktionerne gennemføres ved de procedurer, der er beskrevet i bilaget, og gennem følgende tiltag, der eventuelt kan kombineres, hvor det er relevant:

   (a) støtte til udvikling af fælles uddannelsesprogrammer og samarbejdsnetværk, der letter udveksling af erfaring og god praksis

   (b) støtte til mobilitet for personer mellem Det Europæiske Fællesskab og tredjelande inden for de videregående uddannelser

   (c) fremme af sprogfærdigheder og forståelse af andre kulturer

   (d) støtte til pilotprojekter baseret på tværnationale partnerskaber med henblik på at udvikle nyskabelser og forbedre de internationale videregående uddannelsers kvalitet

   (e) støtte til udvikling af analysemetoder og opfølgning af tendenser og udvikling i forbindelse med internationale videregående uddannelser.

Artikel 5

Adgang til programmet

I henhold til de betingelser og bestemmelser for gennemførelsen, der er anført i bilaget, sigter dette program især mod:

(a) videregående uddannelsesinstitutioner

(b) studerende, der har fået en første grad i en videregående uddannelse

(c) akademikere eller fagfolk, der underviser eller forsker

(d) personale, der direkte arbejder med videregående uddannelse

(e) offentlige eller private organer, der beskæftiger sig med videregående uddannelse.

Artikel 6

Programmets gennemførelse og samarbejdet med medlemsstaterne

1. Kommissionen:

   (a) sørger for gennemførelsen af de fælleskabsforanstaltninger, der er omfattet af dette program, i overensstemmelse med bilaget

   (b) tager hensyn til det bilaterale samarbejde med tredjelande, som medlemsstaterne har indledt

   (c) konsulterer de relevante sammenslutninger og organisationer på området for videregående uddannelse på europæisk plan og underretter det udvalg, der er omtalt i artikel 8, om deres holdninger

   (d) søger at opnå synergieffekter med andre interne fællesskabsprogrammer og foranstaltninger på området for videregående uddannelse og forskning.

2. Medlemsstaterne:

   (a) træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre den effektive afvikling af programmet på medlemsstatsplan og inddrager alle de berørte parter inden for uddannelse i overensstemmelse med national praksis

   (b) udpeger egnede strukturer, der skal arbejde tæt sammen med Kommissionen, særlig med hensyn til information om programmet

   (c) bestræber sig på at vedtage de foranstaltninger, der anses for at være passende med henblik på at fjerne retlige og administrative hindringer for en effektiv afvikling af dette program

   (d) træffer foranstaltninger til at sikre, at der på medlemsstatsplan opnås eventuelle synergieffekter med andre fællesskabsprogrammer.

Artikel 7

Gennemførelsesforanstaltninger

1. De følgende foranstaltninger, der er nødvendige for gennemførelsen af denne afgørelse, vedtages efter forvaltningsproceduren i artikel 8, stk. 2:

   (a) den årlige arbejdsplan, herunder de prioriterede områder, samt udvælgelseskriterier og -procedurer

   (b) de overordnede retningslinjer for gennemførelsen af programmet

   (c) det årlige budget og fordelingen af midler på de forskellige aktioner i programmet

   (d) ordninger for tilsyn med og evaluering af programmet og for resultatformidling og -overførsel.

2. Andre foranstaltninger, der er nødvendige for gennemførelsen af denne afgørelse, vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 8, stk. 3.

Artikel 8

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne og ledes af en repræsentant for Kommissionen.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. bestemmelserne i dennes artikel 8.

   Den frist, der er omhandlet i artikel 4, stk. 3, i afgørelse 1999/468/EF, fastsættes til to måneder.

3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. bestemmelserne i dennes artikel 8.

4. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 9

Samarbejde med andre programudvalg og information om andre fællesskabsinitiativer

For at sikre, at dette program er i overensstemmelse med andre foranstaltninger, der er omtalt i artikel 11, holder Kommissionen udvalget jævnligt underrettet om Fællesskabets initiativer på området for almen uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom, herunder samarbejde med tredjelande og internationale organisationer.

Artikel 10

Finansiering

1. Finansieringsrammen for gennemførelsen af dette program fastsættes for den i artikel 1 omhandlede periode til 200 mio. EUR.

2. De årlige bevillinger godkendes af budgetmyndigheden inden for rammerne af de finansielle overslag.

Artikel 11

Overensstemmelse og komplementaritet

1. Kommissionen sikrer i samarbejde med medlemsstaterne en overordnet overensstemmelse og komplementaritet med andre relevante fællesskabspolitikker, -redskaber og -foranstaltninger, især med det sjette rammeprogram for forskning, og med de eksterne samarbejdsprogrammer inden for videregående uddannelse.

2. Kommissionen sikrer effektive forbindelser og, hvor det er relevant, fælles foranstaltninger mellem dette program og programmer og foranstaltninger på området for uddannelse inden for rammerne af Fællesskabets samarbejde med tredjelande, herunder bilaterale aftaler og kompetente internationale organisationer.

Artikel 12

Deltagelse af EØS- og EFTA-landene samt de lande, der søger om optagelse i Den Europæiske Union

Betingelser og vilkår for deltagelsen i dette program af EØS- og EFTA-landene og de lande, der søger om optagelse i Den Europæiske Union, fastsættes i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i de dokumenter, der fastlægger relationerne mellem Det Europæiske Fællesskab og disse lande.

Artikel 13

Tilsyn og evaluering

1. Kommissionen fører løbende tilsyn med dette program i samarbejde med medlemsstaterne. Resultaterne af tilsyns- og evalueringsprocessen anvendes i forbindelse med programmets gennemførelse.

   Tilsynet omfatter de rapporter, der er nævnt i stk. 3, og de særlige aktiviteter.

2. Programmet evalueres løbende af Kommissionen. Ved denne evaluering vurderes relevansen, effektiviteten og indvirkningen af foranstaltninger, der iværksættes med henblik på de i artikel 3 nævnte målsætninger. Det omfatter også indvirkningen af programmet som helhed. Der vises særligt hensyn til kønsrelaterede og ligestillingsspørgsmål, såvel som til forebyggelsen af hjerneflugt.

   Ved evalueringen gennemgås desuden komplementariteten mellem indsatsen under dette program og den indsats, der gøres i forbindelse med andre relevante EF-politikker, -redskaber og -foranstaltninger.

3. Kommissionen forelægger for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget:

   (a) på tidspunktet for nye medlemsstaters tiltrædelse en rapport om de finansielle konsekvenser af disse tiltrædelser til programmet, der, om nødvendigt, opfølges af forslag, der skal behandle de finansielle konsekvenser af disse tiltrædelser i overensstemmelse med bestemmelserne i den interinstitutionelle aftale af 6. maj 1999 mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om budgetdisciplin og med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Berlin i marts 1999. Europa-Parlamentet og Rådet træffer beslutning om sådanne forslag så hurtigt som muligt

   (b) en foreløbig evalueringsrapport om de opnåede resultater og om de kvalitative aspekter af gennemførelsen af dette program senest den 30. juni 2007

   (c) en meddelelse om fortsættelsen af dette program senest den 31. december 2007

(d) en efterfølgende evalueringsrapport senest den 31. december 2009.

Artikel 14

Ikrafttrædelse

Denne beslutning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne	*På Rådets vegne*
Formand	*Formand*

BILAG

FÆLLESSKABETS AKTIONER

Dette bilag beskriver fem aktioner

AKTION 1 : DEN EUROPÆISKE UNIONS MASTERUDDANNELSER

AKTION 2 : STUDIESTIPENDIER

Aktionsområde 2.1: Global ordning for studerende

Aktionsområde 2.2: Ordning for eksterne akademikere

AKTION 3 : PARTNERSKABER MED VIDEREGÅENDE UDDANNELSES-INSTITUTIONER FRA TREDJELANDE

AKTION 4 : STYRKELSE AF DEN ATTRAKTIVE PROFIL

AKTION 5 : STØTTEFORANSTALTNINGER

AKTION 1 : DEN EUROPÆISKE UNIONS MASTERUDDANNELSER

1. Fællesskabet udpeger og tildeler europæiske postgraduate uddannelser betegnelsen "Den Europæiske Unions masteruddannelser" gennem en omhyggelig udvælgelses-proces, der er fastlagt i artikel 7, stk. 2 og i overensstemmelse med proceduren i artikel 8, stk. 2.

2. Med henblik på dette program skal Den Europæiske Unions masteruddannelser:

   a) involvere mindst tre videregående uddannelsesinstitutioner fra tre forskellige medlemsstater

   b) gennemføre et studieprogram, der indebærer en studieperiode på mindst to af de tre under a) anførte institutioner

   c) have automatiske anerkendelsesprocedurer for studieperioder i partnerinsti-tutioner f.eks. i overensstemmelse med det europæiske meritoverførselssystem

   d) føre til tildelingen af to eller flere akademiske anerkendte grader fra de deltagende institutioner

   e) reservere et minimum af studiepladser og modtage tredjelandsstuderende, der har fået bevilget økonomisk støtte under dette program

   f) etablere gennemskuelige adgangsbetingelser under behørig hensyntagen bl.a. til spørgsmål om køn og lige behandling

   g) acceptere at overholde de bestemmelser, der gælder for udvælgelsesproceduren for modtagerne (studerende og akademikere)

h) etablere tilstrækkelige ordninger, der skal lette adgangen for og modtagelsen af tredjelandsstuderende (informationsfaciliteter, ophold, osv.)

i) om nødvendigt, sørge for de studerendes sproglige forberedelse og bistand.

3. Den Europæiske Unions masteruddannelser vil blive udvalgt for en femårig periode i henhold til en nem årlig fornyelsesprocedure ud fra en rapportering om de opnåede fremskridt, og denne periode kan omfatte et års forberedende aktiviteter, inden den egentlige uddannelse påbegyndes. Finansieringen sker i henhold til den årlige fornyelsesprocedure.

AKTION 2 : STUDIESTIPENDIER

1. Fællesskabet vil etablere en enkelt global ordning for studiestipendier, der skal henvende sig til de bedst kvalificerede tredjelandsstuderende med en akademisk grad og tredjelandsakademikere.

2. Studiestipendierne gøres tilgængelige for tredjelandsstuderende med en akademisk grad og tredjelandsakademikere, jf. artikel 2, uden anden betingelse for deltagelsen end relationer mellem Den Europæiske Union og den studerendes eller akademikerens oprindelsesland. Der opfordres til, at kvinder og dårligt stillede studerende fra disse lande deltager.

3. De deltagende institutioner opfordres til at inddrage aktører inden for de videregående uddannelser i tredjelande og skal i forbindelse med deres ansøgning og udvælgelsesproces tage højde for at undgå eller undlade at tilskynde til hjerneflugt fra mindre udviklede lande.

4. I overensstemmelse med artikel 6, stk. 2, skal medlemsstaterne tage de nødvendige skridt til at udstede indrejsevisa og opholdstilladelser til støttemodtagere og, om nødvendigt, godkende deres akademiske grad som værende ækvivalent.

5. Udvælgelsesproceduren skal sikre en passende ligevægt på tværs af studieområder, oprindelsessteder for studerende og akademikere såvel som modtagelseslande blandt medlemsstaterne og vil tilskynde til, at kvinder og dårligt stillede studerende fra tredjelande deltager.

6. Kommissionen skal træffe foranstaltninger for at sikre, at ingen studerende eller akademiker modtager finansiel støtte til samme formål under mere end ét fællesskabsprogram.

Aktionsområde 2.1: Global ordning for studerende

Fællesskabet kan yde finansiel støtte til tredjelandsstuderende, der gennem et konkurrencemæssigt forløb har fået adgang til Den Europæiske Unions masteruddannelser.

Aktionsområde 2.2: Ordning for eksterne akademikere

Fællesskabet yder finansiel støtte til tredjelandsakademikere, der følger Den Europæiske Unions masteruddannelser med henblik på at udføre undervisnings- og forskningsopgaver og videnskabeligt arbejde på de institutioner, der deltager i Den Europæiske Unions masteruddannelser.

AKTION 3: PARTNERSKABER MED VIDEREGÅENDE UDDANNELSESINSTITUTIONER FRA TREDJELANDE

1. Fællesskabet støtter strukturerede forbindelser mellem Den Europæiske Unions masteruddannelser og videregående uddannelsesinstitutioner i tredjelande. Institutioner, der er tilstrækkeligt udviklede til at kunne samarbejde på lige fod, vil få fortrinsret.

2. Partnerskaberne danner rammen for mobiliteten ud over EU for de studerende og akademikere fra Den Europæiske Union, som deltager i Den Europæiske Unions masteruddannelser.

3. Partnerskaberne vil kunne bruges til at udvikle institutionaliserede netværk, hvor det er muligt, baseret på et struktureret og bæredygtigt samarbejde, der skal bidrage til udviklingen af den lokale kapacitet gennem en overførsel af knowhow.

4. Partnerskaberne skal:

   – omfatte en uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelse og mindst én videregående uddannelsesinstitution fra et tredjeland

   – være etableret i perioder på op til tre år

   – danne rammen om mobilitet ud over EU for de studerende, der er indskrevet på Den Europæiske Unions masteruddannelser, såvel som for lærerne på disse masteruddannelser; sikre sig, at støtteberettigede studerende og akademikere er borgere i Den Europæiske Union eller tredjelandsstatsborgere, og at de har haft lovlig bopæl i Den Europæiske Union i mindst tre år (med andet formål for øje end studier), inden de indleder mobiliteten ud over EUs grænser

   – sikre, at studieperioderne hos den modtagende institution (dvs. en ikke-europæisk) anerkendes.

5. Partnerskabsprojektaktiviteterne kan også omfatte:

   – Undervisningsopgaver i en partnerorganisation, der støtter udviklingen af projektets læseplan.

   – Udvekslinger af lærere, praktikanter, administratorer og andre relevante eksperter.

   – Udvikling og formidling af nye fremgangsmåder inden for de videregående uddannelser, herunder anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi, internetstøttet undervisning, åben uddannelse og fjernundervisning.

   – Udvikling af samarbejdsordninger med højere læreanstalter fra tredjelande med henblik på at tilbyde en uddannelse i det pågældende land.

AKTION 4: STYRKELSE AF DEN ATTRAKTIVE PROFIL

1. Gennem denne aktion støtter Fællesskabet aktiviteter, der skal styrke profilen og øge synligheden med hensyn til uddannelse i Europa samt lette adgangen hertil.

Fællesskabet støtter også supplerende aktiviteter, der bidrager til dette programs målsætninger.

2. Støtteberettigede institutioner omfatter offentlige og private organisationer, der beskæftiger sig med emner, der vedrører videregående uddannelse enten nationalt eller internationalt. Aktiviteterne udføres i netværk, der involverer mindst tre organisationer fra tre forskellige medlemsstater og kan omfatte organisationer fra tredjelande. Aktiviteterne (der kan indebære seminarer, konferencer, workshopper, udvikling af ikt-værktøjer, fremstilling af materiale til offentliggørelse, osv.) kan finde sted i medlemsstaterne eller i tredjelande.

4.1. Støtte til fælles fremstød

1. Fællesskabet yder støtte til videregående uddannelsesinstitutioner og offentlige nonprofitorganisationer, der arbejder med at fremme de videregående uddannelser i Europa i udlandet.

2. Støtteberettigede aktiviteter kan omfatte:

– udarbejdelse af almindelige skriftlige eller visuelle fælles oplysninger og formidlingsværktøjer, der bidrager til en bedre forståelse af værdien af at studere i Europa

– fælles repræsentation af de videregående uddannelser i Europa og Den Europæiske Unions masteruddannelser på internationale messer og ved andre arrangementer

– seminarer, workshopper o. lign. med henblik på at koordinere oplysninger og formidlingsbestræbelser

– aktiviteter, der sigter mod geografiske områder, der har et betydeligt potentiale i form af international mobilitet for studerende.

3. Fremstødene har til formål at etablere forbindelser mellem videregående uddannelse og forskning og, hvor det er muligt, udnytte potentielle synergieffekter.

4.2. Støtte til tjenesteydelser, der letter adgangen for tredjelandsstuderende til europæiske uddannelser

1. Det Europæiske Fællesskab støtter samarbejdsaktiviteter, der skal lette adgangen til studier i Europa og fremme deltagelsen heri.

2. Støtteberettigede aktiviteter kan omfatte:

– fælles udvikling af pædagogiske redskaber til indlæring af fremmedsprog og til kulturel forberedelse

– fælles udvikling af mere effektive metoder til at modtage og integrere tredjelandsstuderende

– udvikling af fælles fjernuddannelsesmoduler, der henvender sig til tredje-landsstuderende

– tjenester, der letter mobiliteten for partnerskaber mellem højere læreanstalter inden for og uden for Den Europæiske Unions masteruddannelser, som defineret ovenfor

– tjenester, der letter mobiliteten for studerende med børn og andre personer, der befinder sig i et afhængighedsforhold

– yderligere udvikling af en internetportal, der skal lette adgangen til Den Europæiske Unions masteruddannelser og til andre uddannelser, der egner sig for tredjelandsstuderende.

4.3. Supplerende aktiviteter

1. Fællesskabet yder støtte til supplerende aktiviteter om emner, der er afgørende for internationaliseringen af de videregående uddannelser, såsom den internationale dimension af følgende:

   – sikring af kvalitet, herunder akkreditering eller anden form for kvalitetsbetegnelser eller -specifikationer

   – meritgivning

   – anerkendelse af europæiske kvalifikationer i udlandet og gensidig anerkendelse af kvalifikationer i forholdet til tredjelande

   – etablering af behov med hensyn til læseplaner

   – ændringer i samfund og i uddannelsessystemer

   – sikkerhed og sundhed for udvekslingsstuderende

   – forbrugerbeskyttelsesemner, der er knyttet til uddannelse

   – oversigter og undersøgelser (f.eks. om udenlandske studerendes beslutningsproces, når de søger om studieophold i udlandet, om hindringer for at studere i Europa, osv.)

2. Gennem denne aktion kan Fællesskabet støtte internationale tematiske netværk, der skal behandle disse emner.

3. Fællesskabet kan støtte pilotprojekter med tredjelande med henblik på at udvikle yderligere samarbejde inden for de videregående uddannelser med de pågældende lande.

4. Fællesskabet kan som pilotprojekt skaffe studiestipendier til tredjelandsstuderende, der ønsker en postgraduat grad fra en europæisk højere læreanstalt eller fra en sammenslutning af europæiske højere læreanstalter, hvor der ikke findes nogen anden fællesskabsaktion, der yder en sådan finansiel støtte, og hvor der kan sikres en komplementaritet med bilaterale ordninger på medlemsstatsniveau.

5. Fællesskabet støtter oprettelsen af en sammenslutning af tidligere studerende (fra tredjelande og Europa), der har fået en uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser.

AKTION 5: TEKNISKE STØTTEFORANSTALTNINGER

Kommissionen kan ved gennemførelsen af programmet benytte eksperter, et forvaltningsorgan og eksisterende kompetente organer i medlemsstaterne og, om nødvendigt, anden form for teknisk bistand, som vil kunne finansieres inden for programmets samlede finansieringsramme.

FINANSIERINGSOVERSIGT

Politikområde: Uddannelse og Kultur

Aktiviteter: Uddannelse

Titel: Program, der skal øge kvaliteten af de videregående uddannelser og fremme den mellemfolkelige forståelse gennem samarbejde med tredjelande

1. BUDGETPOST (NUMMER OG BETEGNELSE)

Ny budgetpost

2. SAMLEDE TAL

2.1. Samlet rammebevilling (del B): 200 mio. EUR som forpligtelsesbevilling

2.2. Gennemførelsesperiode: 2004-2008

2.3. Samlet flerårigt skøn over udgifterne:

a) Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillinger (finansieringstilskud) *(jf. punkt 6.1.1)*

Mio. EUR (3 decimaler)

	2004	2005	2006	2007	n + 4	n + 5 og ff.	I alt
Forpligtelser	5,3	13,4	24,4	55,6	88,3	-	187
Betalinger	4,4	10,8	21	48	81,5	21,3	187

b) Teknisk og administrativ bistand og støtteudgifter *(jf. punkt 6.1.2)*

Mio. EUR (3 decimaler)

	2004	2005	2006	2007	n + 4	n + 5 og ff.	I alt
Forpligtelser	0,7	1,9	2,9	3,6	3,9	-	13
Betalinger	0,5	1,7	2,8	3,5	3,8	0,7	13

Mio. EUR (3 decimaler)

a+b i alt	2004	2005	2006	2007	n + 4	n. + 5 og ff.	I alt
Forpligtelser	6	15,3	27,3	59,2	92,2	-	200
Betalinger	4,8	12,5	23,8	51,5	85,3	22,1	200

Med hensyn til de stigninger, der forventes for 2007 og 2008, som overstiger den nominelle bevilling for 2006, gennemføres der tilsvarende reduktioner for andre foranstaltninger inden for uddannelse og kultur.

c) Personale- og andre driftsudgifters samlede budgetvirkninger *(jf. punkt 7.2 og 7.3)*

Mio. EUR (3 decimaler)

	2004	2005	2006	2007	n + 4	n + 5 og ff.	I alt
Forpligtelser/ Betalinger	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	-	11,4

a + b + c i alt	2004	2005	2006	2007	n + 4	n+5 og ff.	I alt
Forpligtelser	8,2	17,6	29,6	61,5	94,5	-	211,4
Betalinger	7,1	14,7	26,1	53,8	87,6	22,1	211,4

2.4. Forenelighed med den finansielle programmering og de finansielle overslag

☐ Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering

X Forslaget kræver omprogrammering af de relevante poster i de finansielle overslag

☐ Omprogrammeringen kan betyde, at bestemmelserne i den interinstitutionelle aftale må tages i brug.

2.5. Virkninger for budgettets indtægtsside

X Ingen (vedrører tekniske aspekter ved en foranstaltnings gennemførelse)

3. BUDGETSPECIFIKATIONER

Udgifternes art		**Nye**	**EFTA-deltagelse**	**Ansøgerlandenes deltagelse**	**Udgiftsområde i de finansielle overslag**
OU IOU **IOU**	**OB IOB** **IOB**	**JA NEJ** **JA**	**JA NEJ** **JA**	**JA NEJ** **JA**	**Nr. 3**

4. RETSGRUNDLAG

Traktatens artikel 149.

5. BESKRIVELSE OG BEGRUNDELSE

5.1. Behov for EU-foranstaltninger

5.1.1. Mål

Programmets overordnede mål er at bidrage til uddannelse af høj kvalitet ved at fremme samarbejdet med tredjelande. Den langsigtede indvirkning, som ønskes med dette program, er først og fremmest at forberede borgerne i Europa, men også i andre partnerlande, på at bo og arbejde i det globale og videnbaserede samfund af i dag. For det andet skal programmet sikre Europas position som ekspertisecenter for videregående uddannelser og dermed sikre, at de videregående uddannelser i Europa bliver gjort mere attraktive over hele verden. For det tredje søger forslaget gennem udvekslinger af personer og strukturelt samarbejde at forbedre den gensidige forståelse mellem befolkninger og kulturer og således bidrage til verdensfreden og stabiliteten og til Europas berettigede forventninger om at spille en rolle som hovedaktør i international sammenhæng.

Programmets direkte og kortsigtede virkninger (særlige målsætninger) kan i lyset af ovennævnte inddeles som følger:

– Etablering af et nyt og klart europæisk tilbud om videregående uddannelse, der vil være attraktivt både inden for Den Europæiske Union og ud over dennes grænser.

– En større international interesse for at erhverve europæiske kvalifikationer og/eller erfaring blandt højt kvalificerede studerende med en akademisk grad og akademikere fra hele verden.

– Et mere struktureret samarbejde mellem Den Europæiske Union og tredjelandsinstitutioner samt en større grad af mobilitet ud over EU som en del af europæiske studieprogrammer.

– En øget profil og mere synlighed samt forbedret adgang, for så vidt angår europæisk uddannelse.

Med henblik herpå foreslår Fællesskabet, at der etableres et handlingsprogram, der ikke gentager, men snarere supplerer andre programmer på EF- og medlemsstatsniveau. Programmet vil gennem indkaldelser af forslag yde finansiel støtte med henblik på at etablere:

– Den Europæiske Unions masteruddannelser (udvalgt for en femårig periode), der inddrager mindst tre videregående uddannelsesinstitutioner fra tre forskellige medlemsstater, og som fører til to eller flere akademiske grader.

– Studiestipendier for tredjelandsstuderende med en akademisk grad

– Studiestipendier til tredjelandsakademikere, der har undervisningsmæssige og videnskabelige opgaver (gennemsnitligt tre måneder) med tilknytning til Den Europæiske Unions masteruddannelser.

– Partnerskaber (på op til tre år) mellem Den Europæiske Unions masteruddannelser og videregående uddannelsesinstitutioner fra tredjelande, herunder mobilitet for studerende og personale fra EU ud over dennes grænser.

– Studier, konferencer, seminarer, offentliggørelser, fælles udvikling af marketingsfremstød, fælles udvikling af webbaserede værktøjer og andre værktøjer, der skal støtte international uddannelse og mobilitet for de studerende.

5.1.2. Dispositioner, der er truffet på grundlag af forhåndsevalueringen

Forslaget tager sit udgangspunkt i meddelelsen fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om styrkelse af samarbejdet med tredjelande inden for de videregående uddannelser, som blev vedtaget den 18.07.2001 (KOM(2001) 385) - herefter kaldet "meddelelsen".

Meddelelsen afspejlede *bl.a.* resultaterne af en undersøgelse, der blev udført mellem februar og maj 2000 af "Academic Co-operation Association" med titlen "The Globalisation of Education and Training: Recommendations for a coherent response from the European Union"[23].

Undersøgelsen indeholdt især et udtømmende afsnit om den nyeste udvikling inden for internationalt samarbejde om videregående uddannelser. Afsnittet bestod af en gennemgang af den seneste litteratur om fænomenet internationalisering inden for videregående uddannelse og erhvervsuddannelse. Undersøgelsen indeholdt anbefalinger fra marken om de foranstaltninger, som Det Europæiske Fællesskab kan træffe for at skaffe en sammenhængende løsning på de udfordringer, som globaliseringsprocessen forårsager.

Udarbejdelsen af meddelelsen var et resultat af en omfattende debat med deltagelse af Kommissionens tjenestegrene, der er ansvarlige for de eksterne relationer, udvikling og handel, og Generaldirektoratet for Uddannelse og Kultur. Dokumentet afspejlede konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon den 24. marts 2000, de politiske udviklinger på internationalt plan - især topmødet i Tokyo i marts 2002 mellem G8-undervisningsministrene - og tog hensyn til de politikker, der var under udarbejdelse af andre store aktører inden for de videregående uddannelser, såsom USA og Australien.

Meddelelsen blev udarbejdet for at stimulere debatten i Europa-Parlamentet og Rådet om samarbejde med tredjelande inden for de videregående uddannelser. I den efterfølgende debat støttede Europa-Parlamentet og Rådet i vid udstrækning analysen i meddelelsen og anmodede Kommissionen om at udarbejde konkrete forslag på den baggrund.

Sideløbende med disse institutionelle drøftelser afholdt Kommissionen en række bilaterale debatmøder med deltagelse af et repræsentativt udsnit af større organisationer, der aktivt er involveret i internationale opsøgende uddannelsesaktiviteter i medlemsstaterne (British Council, DAAD, EduFrance og ACA). Formålet med disse møder var at drøfte og afprøve gyldigheden af konkrete former for foranstaltninger, der er foreslået i meddelelsen (f.eks. hvilken form for tilbud en videregående uddannelse i Europa skal have og hvordan de videregående uddannelser skal fremmes internationalt). Disse debatmøder bidrog til at afgøre, hvilke konkrete nye foranstaltninger der skal vedtages.

Hele denne proces fandt sted set i lyset af de tragiske begivenheder den 11. september, hvorved de europæiske myndigheder blev mindet om nødvendigheden af med alle midler at styrke

---

[23] Dr Sybille Reichter, Bernd Wächter, 2000. http:/europa.eu.int/comm/education/infos.html

dialogen mellem befolkninger og kulturer og om det potentiale, der ligger i samarbejde inden for de videregående uddannelser, ved at fremme forståelse og tolerance.

På baggrund af ovenstående fremkom der to konklusioner:

a) der hersker enighed om de overordnede målsætninger, som Det Europæiske Fællesskab skal søge opfyldt ved at samarbejde med tredjelande inden for de videregående uddannelser

b) der hersker enighed om at indføre et nyt fællesskabsværktøj til særlige behov, der blev indkredset i løbet af høringsprocessen.

Kommissionen udarbejdede dernæst et arbejdspapir, der på baggrund af de allerede udpegede målsætninger detaljeret beskrev de gennemførelsesmekanismer og resultater, som kan anvendes til at opnå disse målsætninger. Papiret blev forelagt et ekspertpanel, der skulle undersøge strategiens gyldighed og mulige alternativer samt vurdere potentielle risici. Panelet bekræftede fremgangsmådens gyldighed og gav værdifuld rådgivning om visse konkrete aspekter af de foreslåede gennemførelsesmekanismer.

Kommissionen har også taget behørigt hensyn til de relevante centrale anbefalinger fra evalueringen i 2001 af Det Europæiske Fællesskabs programmer med tredjelande om tildeling af mobilitetsstipendier.[24]

Ud fra ovennævnte og under hensyntagen til erfaringerne fra Fællesskabets programmer og det amerikanske Fulbright-program, udarbejdede Kommissionens tjenestegrene en forhåndsevaluering på baggrund af vejledningen for sådanne[25] (offentliggjort af Generaldirektoratet for Budget i december 2001). Indholdet af denne rapport er blevet fuldstændig indarbejdet i begrundelsen og i finansieringsoversigten.

5.1.3. Dispositioner, der er truffet på grundlag af den efterfølgende evaluering

I øjeblikket findes der ikke noget fællesskabsprogram, som kombinerer en specifik intern udvikling i Fællesskabet og studiestipendieordninger i stor stil. Forslaget bygger dog på erfaring og input fra programmer, såsom Socrates og Erasmus og Det Europæiske Fællesskabs samarbejdsprogrammer med USA og Canada.

Disse erfaringer er blevet samlet fra forskellige evalueringsrapporter og undersøgelser. Et betydeligt antal af disse undersøgelser er blevet gennemgået i undersøgelsen om globaliseringen af uddannelse og erhvervsuddannelse nævnt ovenfor.[26] I 2000 blev der gennemført en overordnet evaluering af den første fase af Socrates-programmet.[27] Samarbejdsprogrammerne med USA og Canada blev evalueret i 1999.[28]

En yderligere inspirationskilde til nærværende forslag er det amerikanske Fulbright-program, som er et meget kendt amerikansk prestigeprogram for international uddannelse. Fulbright har ydet støtte til mere end 250 000 støttemodtagere, siden det blev vedtaget i 1946, og nyder international anerkendelse. En evaluering af de forskellige dele af Fulbright-programmet er i

---

24 http://europa.eu.int/comm/europeaid/evaluation/evinfo/sector/951632_ev.htm

25 Den glimrende MEANS-samling "Evaluering af socioøkonomiske programmer" (De Europæiske Fællesskaber 1999) har også været anvendt som en reference for metode og terminologi.

26 http://europa.eu.int/comm/education/global.pdf

27 http://europa.eu.int/comm/education/evaluation/socrates_en.html

28 http://europa.eu.int/comm/education/ec-usa/eval_us.pdf

øjeblikket under udarbejdelse, og resultaterne vil først være tilgængelige senere på året og i 2003[29]. Kommissionen har imidlertid opnået et væsentligt kendskab til administrationen af Fulbright, især gennem dets deltagelse siden 1995 i EU/Fulbright-delen under samarbejdsprogrammet mellem EF og USA.

Tidligere erfaringer kan anskues fra to forskellige vinkler:

a) erfaringer, der handler om programmets udformning

b) erfaringer, der handler om programmets administration.

For så vidt angår programmets udformning, bygger forslaget på det interne fællesskabsnetværk, der har bevist sin værdi, og hvor evalueringen af programmer som Socrates, men også samarbejdsprogrammerne med USA og Canada, leverer rigelig dokumentation herfor. Samarbejdet bygger også på konceptet om partnerskaber med deltagelse af lande, der har nået et udviklingstrin inden for de videregående uddannelser, der er på linje med de europæiske uddannelsesinstitutioners udviklingstrin. Samarbejdsprogrammerne med USA og Canada har været anvendt som forsøgsområde for dette koncept og har også medført værdifuld erfaring, der har tjent som grundlag for en række valg, der er blevet truffet.

Forslaget er også blevet inspireret af den ubestridelige succes, som det amerikanske prestigeprogram Fulbright har haft, der yder en årlig støtte til mere end 900 tredjelandsstuderende med en akademisk grad, og som afspejler den attraktive profil, som USA har over for studerende og akademikere fra hele verden.

Med hensyn til administrationen af programmet har Kommissionen taget den kritik til efterretning, der er kommet til udtryk i evalueringen af andre fællesskabsprogrammer, især ved at planlægge gennemførelsesmekanismer, der medfører en mere enkel og slank administration af programmet. I forbindelse med udarbejdelsen af forslaget har man været særlig opmærksom på den kritik af administrationen af første fase af Socrates-programmet, som Kommissionen anerkendte i sin rapport om gennemførelsen af første fase af Socrates-programmet (1995-1999)[30], og som den har truffet foranstaltninger til at forbedre.

Forslaget søger især, så vidt muligt, at undgå:

– komplekse finansielle procedurer ved at foreslå anvendelsen af bloktilskud

– tunge administrative procedurer ved at foreslå langsigtede aftaler med de uddannelser under Den Europæiske Unions masteruddannelser, der støttes

– sen planlægning med hensyn til beslutninger om udvælgelse af støttemodtagere ved at begrænse den centrale intervention til et enkelt skridt i processen.

I forbindelse med gennemførelsen af programmet søger Kommissionen at sikre, at det forbliver så enkelt og brugervenligt som muligt, da dette er afgørende for at opnå den underliggende målsætning om at forbedre den internationale opfattelse af de videregående uddannelser i Europa.

---

29 http://exchanges.state.gov/education/evaluations/inprogress.htm

30 http://europa.eu.int/comm/education/evaluation/socrates_en.html

5.2. Indsatsområder og nærmere bestemmelser for støtten

De fire aktioner består af:

1. Den Europæiske Unions Masteruddannelser

2. Studiestipendier

3. Partnerskaber med videregående uddannelsesinstitutioner fra tredjelande

4. Styrkelse af den attraktive profil

5. Tekniske støtteforanstaltninger

Aktionerne finansieres gennem:

– bloktilskud til Den Europæiske Unions Masteruddannelser

– tilskud til tredjelandsstuderende med en akademisk grad og tredjelandsakademikere (100% EF-finansiering)

– tilskud til samfinansiering med andre kilder i den offentlige og/eller private sektor til projekter under aktionerne 3 og 4; 100 % EF-finansiering kun som en undtagelse

– 100% finansiering af køb af tjenesteydelser (undersøgelser, publikationer eller eksperter).

5.3. Gennemførelsesmetoder

De gennemførelsesmekanismer, der er planlagt i forslaget, svarer delvist til den klassiske fællesskabsstrategi med hensyn til tilskud og samfinansiering baseret på en detaljeret økonomisk anmodning. Det vil være tilfældet for partnerskaber mellem Den Europæiske Unions masteruddannelser og højere læreanstalter i tredjelande samt for samarbejdsaktiviteter (seminarer, workshopper, internetudviklinger, osv.), der skal fremme den attraktive profil for de videregående uddannelser i Europa.

Imidlertid planlægger forslaget en anden strategi med hensyn til at indføre en betegnelse for Den Europæiske Unions masteruddannelser og studiestipendier. Indførelsen af en betegnelse vil indebære, at der tildeles et symbolsk bloktilskud. Den Europæiske Unions masteruddannelser vil kun få betydelig økonomisk støtte, for så vidt som de studerende, der ønsker optagelse, rent faktisk også udvælges. Denne mekanisme blev foretrukket frem for den mere traditionelle strategi for tilskud, da den sikrer, at støtten er proportional med interessen for uddannelser fra de tredjelandsstuderendes side og tilskynder til den proaktive inddragelse af Den Europæiske Unions masteruddannelser i ordningen.

Studiestipendier for tredjelandsstuderende og -akademikere medfører bevillingen af faste beløb for kost og logi. De gives på baggrund af præstationer og på betingelse af, at de studerende og/eller akademikerne rent faktisk deltager i uddannelsen.

Finansieringen vil blive bevilget ved indkaldelser af forslag. Programmet forvaltes på centralt hold af Kommissionen bistået af et forvaltningsorgan. Kommissionen vil søge støtte hos de nationale kontorer, der er udpeget af medlemsstaterne, til at foretage oplysnings- og rådgivningsaktiviteter, der er knyttet til programmets målsætninger.

6. FINANSIELLE VIRKNINGER

6.1. Samlede finansielle virkninger for budgettets del B (hele programperioden)

6.1.1. Finansieringsstøtte

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Fordeling		2004	2005	2006	2007	n + 4	n + 5 og ff.	I alt
Den Europæiske Unions Masteruddannelser		0,4	0,6	0,8	1,5	2	-	5,3
Studie-stipendier	Global ordning for studerende	3,7	7,5	14,2	37,8	68,1	foreligger ikke	131,3
	Ordning for eksterne akademikere	0,4	0,8	1,1	4,7	6,2	foreligger ikke	13,2
Partnerskaber med videre-gående uddannelsesinstitu-tioner fra tredjelande		-	3	5,5	9	9	-	26,5
Attraktiv profil		0,8	1,5	2,8	2,6	3	foreligger ikke	10,7
I ALT		5,3	13,4	24,4	55,6	88,3	-	187

6.1.2 Teknisk og administrativ bistand, støtteudgifter og IT-udgifter (forpligtelsesbevillinger)

	2004	2005	2006	2007	n + 4	n + 5 og ff.	I alt
1) Teknisk og administrativ bistand:							
a) Teknisk og administrativ bistand [forvaltningsorgan]:	0,4	1	1,6	2,1	2,1	-	7,2
Anden teknisk og administrativ bistand: - intern: - ekstern: *Heraf til opbygning og vedligeholdelse af administrative edb-systemer:*							
1 i alt	0,4	1	1,6	2,1	2,1	-	7,2
2) Støtteudgifter:							
a) Kontrol	-	0,3	0,5	0,7	1	-	2,5
b) Ekspertmøder og konferencer	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	-	1,3
c) Informations- og publikationsvirksomhed, undersøgelser	0,2	0,3	0,5	0,5	0,5	-	2
2 i alt	0,3	0,9	1,3	1,5	1,8	-	5,8
I ALT	0,7	1,9	2,9	3,6	3,9	-	13

6.2. Beregning af omkostningerne pr. foranstaltning i budgettets del B (hele programperioden)

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Fordeling		Type resultater(projekter, dossierer...)	Antal resultater* (i alt for årene 1-n)	Gennemsnit-lige enheds-omkostninger **	Samlede omkostninger (i alt for årene 1-n)
Aktioner		1	2	3	4=(2x3)
Den Europæiske Unions Masteruddannelser		Forberedende aktiviteter	50	0,015	0,7
		Masteruddannelser	200	0,022	4,6
Studiestipendier	Global ordning for studerende	Stipendier til studerende	4170	0,031	131,3
	Ordning for eksterne akademikere	Stipendier til akademikere	1020	0,013	13,2
Partnerskaber med videregående uddannelsesinstitutioner fra tredjelande		Treårige partnerskabsprojekter	88	0,045	3,9
		Stipendier til studerende fra EU med en akademisk grad	3960	0,003	12,3
		Stipendier til akademikere / personale fra EU	792	0,013	10,3
Attraktiv profil		Samarbejdsprojekter om fremstød, adgang, tjenester og international uddannelse. Pilotprojekter. Stipendier til pilotprojekter.	350	0,030	10,7
Udgifter til teknisk og administrativ bistand og støtte		Evaluering af forslag, kontrol, kontraktindgåelse, oplysninger, indsamling og behandling af data, osv.	-	-	13
SAMLEDE OMKOSTNINGER					200

* Årlige målresultater

Årlige målresultater	2004	2005	2006	2007	2008	I alt
Den Europæiske Unions Masteruddannelser	20	30	40	70	90	250
Tredjelandsstuderende med en akademisk grad	120	240	450	1200	2160	4170
Stipendier til eksterne akademikere	30	60	90	360	480	1020
Treårige partnerskabsprojekter	-	10	18	30	30	88
Stipendier til studerende fra EU med en akademisk grad	-	450	810	1350	1350	3960
Stipendier til akademikere/personale fra EU	-	90	162	270	270	792
Samarbejdsprojekter om fremstød, adgang, tjenester og international uddannelse. Pilotprojekter. Stipendier til pilotprojekter.	20	50	90	90	100	350

** Den gennemsnitlige enhedsomkostning fremkommer på følgende måde:

1. En etårig uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser beløber sig til 15 000 EUR (sammensat af tre engangsbetalinger på 5 000 EUR til tre deltagende institutioner).

2. En toårig uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser vil tilsvarende beløbe sig til 30 000 EUR.

3. Nogle uddannelser under Den Europæiske Unions masteruddannelser vil ikke have studerende det første år. De modtager et starttilskud på 15 000 EUR.

4. I hver enkelt uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser kan der deltage 12 studerende i 2004 og 2005, 15 i 2006, 20 i 2007 og 27 i 2008.

5. En tredjelandsstuderende med en akademisk grad, der deltager i en etårig uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser koster gennemsnitligt 21 000 EUR (dette tal består af 10 månedlige tilskud på 1 600 EUR. 1 000 EUR til rejseomkostninger og et bloktilskud på 4 000 EUR til selve uddannelsen. Det månedlige tilskud omfatter sygesikring.[31]

6. En tredjelandsstuderende med en akademisk grad på en toårig uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser koster gennemsnitligt 42 000 EUR (dette tal er bare en fordobling af omkostningerne for et år).

7. En tredjelands ekstern akademiker koster gennemsnitligt 13 000 EUR (dette tal består af tre månedlige tilskud på 4 000 EUR og 1 000 EUR til rejseomkostninger).

8. Partnerskaberne i forbindelse med Den Europæiske Unions masteruddannelser med institutioner fra tredjelande er blevet anslået til 45 000 EUR pr. partnerskab (dette tal er baseret på den antagelse, at der vil være tre institutioner fra tredjelande, der deltager i maksimalt tre år, og derfor tre betalinger af bloktilskuddet på 5 000 EUR pr. år.)

9. Studerende, der får støtte i forbindelse med et partnerskab, vil i gennemsnit koste 3 100 EUR (bestående af tre månedlige tilskud på 700 EUR, plus 1 000 EUR i rejseomkostninger). Det anslås, at der hvert år vil blive udsendt fem studerende for hver EU-uddannelsesinstitution, der deltager i Den Europæiske Unions masteruddannelser.

10. Akademikere, der får støtte i forbindelse med et partnerskab, vil koste gennemsnitligt 13 000 EUR (bestående af tre månedlige tilskud på 4 000 EUR, plus 1 000 EUR i rejseomkostninger). Det anslås, at der hvert år vil blive udsendt tre akademikere for hver uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser.

11. Attraktiv profil: gennemsnitlige omkostninger for 1 projekt vil være på 40 000 EUR. For tilskud til pilotprojekter er der af beregningshensyn afsat 24 000 EUR.

12 Støtteforanstaltninger: 7 % af de samlede omkostninger for aktionerne.

---

[31] Det skal bemærkes, at disse studiestipendier i betragtelig grad overstiger gennemsnittet for et tilskud til en Erasmus-studerende. De skal imidlertid kun dække en del af omkostningerne ved de studerendes mobilitet (jf. bilag til afgørelse om Socrates, aktion 2.2., tredje afsnit), hvorimod den globale studiestipendieordning skal omfatte alle leveomkostninger ved et studiestipendie til satser, der kan sammenlignes med de bedste i verden.

7. VIRKNINGER FOR PERSONALERESSOURCER OG ADMINISTRATIONS-UDGIFTER

7.1. Personalemæssige virkninger

Stillingstyper		Eksisterende og/eller nyt personale til forvaltning af foranstaltningen		I alt	Opgavebeskrivelse
		Faste stillinger	Midlertidige stillinger		
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte	A B C	6 4 6	3 1	9 5 6	Udvikling af politik og programforvaltning, finansiel og administrativ forvaltning, sekretariatsbistand
Andre personaleressourcer					
I alt		16	4	20	

7.2. Samlede finansielle indvirkninger af personaleforbruget

Arten af personaleressourcer	Beløb i EUR	Beregningsmetode
Tjenestemænd Midlertidigt ansatte	2 160 000	20x108 000
Andre personaleressourcer (oplys budgetpost)		
I alt	2 160 000	

7.3. Andre administrative udgifter som følge af foranstaltningen

Budgetpost (nummer og betegnelse)	Beløb i EUR	Beregningsmetode
Samlet bevilling (Afsnit A7) A0701 - Tjenesterejser A07030 - Møder A07031 - Udvalg, der skal høres (1)	59 500 39 000 19 500	20 tjenesterejser (3 dage) x 2 000 til tredjelande, 30 tjenesterejser x 650* inden for EF og de deltagende lande 4 møder x 1 deltager x 15 medlemsstater x 650* 2 årlige møder x 1 deltager x 15 medlemsstater x 650*
Informationssystemer (A-5001/A-4300)		
Andre udgifter - del A (specificeres)		
I alt	**118 000**	

* Omkostninger pr. enhed

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolvmåneders periode. De ovenfor anførte tal svarer til tallene for 2008. I de første tre år stiger omkostninger for personale og administration hurtigere end budgettet for programmet.

I.	Samlet årligt beløb (7.2 + 7.3)	€ 2 278 000
II.	Foranstaltningens varighed	5 år
III.	Foranstaltningens samlede omkostninger (under hensyntagen til progression)	€ 11 390 000

Indvirkningen af omkostninger til personale og administration vil blive dækket over de ressourcer, som Generaldirektoratet for Uddannelse og Kultur får tildelt gennem den årlige bevillingsprocedure.

8. RESULTATOPFØLGNING OG EVALUERING

8.1. Resultatopfølgningssystem

Gennemførelsen af programmet, inklusive kontrollen, vil i vid udstrækning være forvaltningsorganets ansvar, der påbegynder sit arbejde ved programmets start. Kommissionen vil dog i overensstemmelse med aktion 5 i bilaget til afgørelsen også kunne anvende eksperter, eksisterende kompetente organer i medlemsstaterne og, om nødvendigt, andre former for teknisk assistance.

Det forventes, at de fleste akademiske aktiviteter først starter ca. tolv måneder efter programmets ikrafttrædelse. Den mellemliggende tid vil blive anvendt til at forberede værktøjer til indsamling og behandling af data, udvikle informationsaktiviteter, forberede den første indkaldelse af ansøgninger om studiestipendier og påbegynde indførelsen af den første betegnelse Den Europæiske Unions masteruddannelser.

Den løbende kontrol med programmerne baseres på oplysninger, der fås direkte fra modtagerne, som indsender foreløbige og endelige aktivitetsrapporter og finansieringsrapporter, herunder kriterier til resultatindikatorer, der er fastsat i udvælgelsesprocessen.

Med henblik på at sikre kvaliteten af Den Europæiske Unions masteruddannelser vil der jævnligt blive foretaget stikprøvekontrol. Betegnelsen Den Europæiske Unions masteruddannelser vil også forudsætte et engagement fra de højere læreanstalters side om at bidrage til den løbende kontrol. De højere læreanstalter, der er involveret i Den Europæiske Unions masteruddannelser, vil være ansvarlige for tilsyn og feedback, for så vidt angår de studerende. Der skal også gives jævnlig feedback med hensyn til de eksterne akademikeres aktiviteter.

Alle projekter omfatter en indbygget evaluering eller bestemmelse om evaluering af eksterne eksperter eller interne kilder og indeholder bestemmelser om opfølgning.

For engangsprojekter, som seminarer og konferencer, vil der blive foretaget kontrol i form af stikprøver og/eller ud fra risikofaktorer.

Revisionsbesøg vil blive udført, når det anses for nødvendigt.

8.2. Hvordan og hvor ofte skal der evalueres?

Der udføres en foreløbig evaluering efter projektets første tre år. En *efterfølgende* evaluering om indvirkningen af den pågældende aktion vil blive udført ved programmets udløb.

Med henblik på evalueringen er de følgende indikatorer blevet indkredset[32]

Generelle målsætninger	Indikator
❑ Forbedring af dialogen og forståelsen mellem befolkninger og kulturer	- kvantitative/kvalitative data om deltagernes opfattelser af programmets indvirkning - kvantitative/kvalitative data om opfattelserne i de videregående uddannelsessektorer - sekundære data om tendenser inden for dialog og forståelse.
❑ Udvikling af de menneskelige ressourcer inden for Den Europæiske Union og partnerlandene	- kvantitative/kvalitative data om deltagernes faglige karriere (job, løn, osv.) - kvantitative/kvalitative data om tredjelands-studerende, der vender tilbage til hjemlandet efter deltagelse i programmet - kvalitative data om deltagernes opfattelse af indvirkningen af deres deltagelse i programmet - sekundære data om det faglig karriereforløb for studerende og akademikere, der er involveret i lignende aktiviteter, der ikke støttes af programmet.
❑ Forbedring af opfattelsen af Europa som ekspertisecenter for uddannelse og forskning	- kvantitative data om tilstrømningen af tredjelandsstuderende og -akademikere til de institutioner, der modtager støtte - sekundære data om de overordnede strømme af tredjelandsstuderende og -akademikere.
Specifikke målsætninger	**Indikatorer**
❑ Nyt klart europæisk tilbud om videregående uddannelse, der vil være attraktivt både inden for Den Europæiske Union og ud over dennes grænser	i. kvantitative data om uddannelser, der er udviklet af de højere læreanstalter, der deltager i programmet ii. kvantitative data om udviklingen inden for de videregående uddannelser i Europa, der ikke deltager i programmet iii. sekundære data om informationsanmodninger, ansøgninger og det faktiske antal tredjelands-studerende, der er interesseret i det europæiske tilbud.

[32] Hvor det er relevant opdeles indikatorerne efter køn.

❑ En større international interesse og bedre muligheder for at erhverve europæiske kvalifikationer og/eller erfaring blandt højt kvalificerede studerende med en akademisk grad og akademikere fra hele verden	i. kvantitative data om tredjelandsstuderende, der erhverver europæiske kvalifikationer ii. antal studerende, der har fået akademiske grader i en uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser iii. sekundære data om tendenser, der handler om tilstedeværelsen af tredjelandsakademikere i Europa.
❑ Et stærkere og mere struktureret samarbejde mellem Den Europæiske Union og institutioner fra tredjelande samt en mere opsøgende mobilitet inden for EU som led i europæiske studieprogrammer	i. sekundære data om tendenser inden for EUs netværkssamarbejde med højere læreanstalter i tredjelande ii. sekundære data om tendenser inden for de europæiske studieprogrammer, der omfatter en studieperiode i udlandet iii. sekundære data om tendenser for EU-studerende, der tilbringer en studieperiode i tredjelande.
❑ En øget profil og mere synlighed samt forbedret adgang, for så vidt angår europæisk uddannelse	i. tendenser inden for informationsanmodninger om uddannelse i EU, som de er blevet registreret af de højere læreanstalter, der deltager i programmet ii. statistikker om antallet af informationsanmodninger i Europa fra tredjelande iii. statistikker om tendenserne angående tilfredshed blandt tredjelandsstuderende, der ønsker at tage til Europa og blandt dem, der rent faktisk studerer i Europa iv. information om opfattelsen af fremskridt i forbindelse med emner, der er knyttet til international uddannelse i Europa v. statistisk dokumentation om ændringer i politikker og aktiviteter, der er rettet mod international mobilitet for studerende.

Operationelle målsætninger:	Indikatorer
❑ Den Europæiske Unions masteruddannelser (udvalgt for en femårig periode), der inddrager mindst tre videregående uddannelsesinstitutioner fra tre forskellige medlemsstater, og som fører til to eller flere akademiske grader	i. antal uddannelser, der rent faktisk får betegnelsen ii. antal indkomne ansøgninger til disse uddannelser iii. kvalitative data om det akademiske samfunds opfattelse af kvaliteten af disse uddannelser iv. kvalitative data om de deltagende studerendes og akademikeres opfattelse af kvaliteten af disse uddannelser v. kvantitative/kvalitative data om ordninger, der skal forhindre hjerneflugt.
❑ Studiestipendier for tredjelandsstuderende med en akademisk grad ❑ studiestipendier til tredjelandsakademikere, der har undervisningsmæssige og videnskabelige opgaver (gennemsnitligt tre måneder) med tilknytning til Den Europæiske Unions masteruddannelser	i. antal indkomne ansøgninger ii. antal støttemodtagere, der er optaget på en uddannelse under Den Europæiske Unions masteruddannelser iii. antal støttemodtagere, der er optaget på andre uddannelser iv. antal akademikere, der søger og får denne ordning v. kvantitative/kvalitative data, der skal anvendes til at evaluere risici for hjerneflugt.
❑ Partnerskaber (på op til tre år) mellem Den Europæiske Unions masteruddannelser og højere læreanstalter fra tredjelande, herunder mobilitet for EU-studerende og -personale ud over dennes grænser	i. antal partnerskaber, der får støtte ii. antal studerende, der får støtte; kvotienten for beståede studerende iii. antal akademikere fra EU, der får støtte.
❑ Støtte til studier, konferencer, seminarer, offentliggørelser, fælles udvikling af marketingsfremstød, fælles udvikling af webbaserede værktøjer og andre værktøjer, der skal støtte mobilitet for studerende	i. antal projekter, der får støtte ii. den type tjenester, der udvikles iii. kvantitative angivelser om anvendelsen af tjenester, der er udviklet med støtte af programmet iv. antal og status for deltagerne, der har været involveret i disse projekter.

9. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Alle kontrakter, aftaler og retlige forpligtelser indgået af Kommissionen og støttemodtagerne giver Kommissionen og Revisionsretten ret til at aflægge kontrolbesøg hos modtagerne af

fællesskabsstøtte og bemyndiger dem til at kræve dokumentation for alle udgifter afholdt under disse kontrakter, aftaler og retlige forpligtelser i op til fem år efter kontraktens udløb.

Støttemodtagerne har pligt til at forelægge rapporter og regnskaber. Indholdet heraf vil blive gennemgået, og udgifternes støtteberettigelse vil blive undersøgt i lyset af formålet med fællesskabsfinansieringen og under hensyntagen til de kontraktlige forpligtelser og principperne om forsigtig og sund økonomisk forvaltning.

I bilaget til finansieringsaftalerne findes en række oplysninger af administrativ og økonomisk art med henblik på at specificere, hvilke udgifter der er støtteberettigede under aftalerne. I påkommende tilfælde begrænses Fællesskabets dækning til omkostningselementer, som er reelle, som kan identificeres, og som kan kontrolleres i støttemodtagerens regnskaber. Formålet hermed er at gøre det lettere at kontrollere og revidere projekter, som modtager finansiel støtte (og at evaluere dem i forbindelse med udvælgelsen).